БОЛГАР ЕРИДА ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 98 (2131). | 18 май, жума, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Болгария меҳнаткашлари улуғ Совет Иттифоқидан борган азиз меҳмонларни қизғин кутиб олмоқдалар. Суратларда: 1. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг Софияга келиши. 2. Н. С. Хрушчев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегациясининг Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Живков, Халқ мажлиси Президиумининг раиси Д. Ганев ва Министрлар Советининг раиси А. Югов ҳузурига визити.

ТАССнинг махсус мухбири **В. Егоров** фотолари, (Суратлар фото телеграф орқали олинган).

ҚИЗҒИН, САМИМИЙ ВА ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

СТАРА-ЗАГОРА, 15 май. ТАСС махсус мухбири Д. Бочаров хабар беради: Н. С. Хрушчев бошлиқ совет партия-ҳукумат делегацияси бугун мамлакат бўйлаб сафарга жўнади. Делегацияга Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Живков, Болгария Министрлар Советининг раиси А. Югов, Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари М. Григоров ва С. Тодоров, ташқи ишлар министри К. Луканов ва Болгариянинг СССРдаги элчиси Л. Герасимов ҳамроҳлик қилмоқдалар.

Совет меҳмонлари самолётда Софиядан Хасковога бордилар. Бу ерда уларни Болгария Компартияси Хасково округ комитетининг бюро аъзолари ва округ халқ совети ижроия комитетининг аъзолари кутиб олдилар. Округ комитетининг биринчи секретари М. Вачков Н. С. Хрушчевни ва делегация аъзоларини самимий табриклади. Никита Сергеевич самимият билан кутиб олганликлари учун хасководик ўртоқларга совет делегацияси номидан миннатдорлик билдирди ва уларнинг ишларида муваффақиятлар тилади.

Делегация аъзолари ва уларга ҳамроҳ бўлган Болгария раҳбарлари машиналарга ўтириб, Хасководан «Марица-Восток» саноат комплексига жўнайдилар. Бу ерда Совет Иттифоқи ёрдами билан теплоэлектроцентраль қурилган. ТЭЦнинг умумий қуввати 200 минг киловатт бўлган тўртта турбогенератори ҳозирдаёқ ишлаб турибди. ТЭЦ яқинидаги Троянова қишлоғи ёнида кўмир очиқ усулда қазиб олинмоқда. Биринчи карьер йилига 11 миллион тонна кўмир бера олади. Ковачево қишлоғи ёнида йилига 15 миллион тонна кўмир берадиган яна бир «Троянова-2» карьери барпо қилинмоқда. Саноат комплексида брикет фабрикаси ҳам бор. Бу ерда «Марица-2» ТЭЦи ва бошқа объектлар қурилади.

«Марица-Восток» комплексига боргунча бутун йўл давомида неча ўн минглаб меҳнаткашлар совет меҳмонларини қардошларча самимият билан кутиб олдилар. «Марица-Восток» ТЭЦининг биноси ёнида кўп кишилик митинг бўлди. Болгария Компартияси Стара-Загора округ комитетининг биринчи секретари Х. Шанов совет партия-ҳукумат делегациясини қизғин табриклади. Совет делегациясининг бошлиғи Н. С. Хрушчев йиғилиш қатнашчиларига қарата нутқ сўзлади. У, совет партия-ҳукумат делегациясини ниҳоятда меҳмондўстлик билан кутиб олаётганликлари учун Болгария Компартияси, Болгария ҳукуматининг раҳбарларига ва бутун болгар халқига чин кўнгилдан ташаккур айтди ҳамда уларнинг қардошларча дўстона меҳр-муҳаббатлари учун самимий миннатдорлик билдирди. Ҳозир, дейди совет делегациясининг бошлиғи, социализм қураётган халқларнинг оиласи ҳар қачонгидан ҳам ўсиб юксалди ва мустаҳкамланди. Биз бутун Болгария диёрида социализм байроғи ғолибона ҳилпираб турганлигини, қизил байроқлар ҳилпираб турганлигини кўриб қувонмоқдамиз, большевиклар ана шу байроқлар остида курашган ва ғалаба қилган, болгар халқининг улуғ фарзанди Георгий Димитров бошлиқ шонли Болгария Коммунистик партияси ана шу байроқлар остида курашган эди.

Социализм ва коммунизмни муваффақиятли суратда қуриб олмоқ учун астойдил меҳнат қилмоқ зарур, дейди Н. С. Хрушчев. Иш — ҳаёт демакдир. Инсон ҳаёт учун зарур бўлган ҳамма нарсаларга фақат меҳнат билангина эриша олади. Муваффақиятли ва самарали меҳнат қилмасдан туриб, социализм ва коммунизмни қуриб бўлмайди ва фақат меҳнатгина бизга порлоқ мақсадимиз сари муваффақиятли суратда олға қараб бориш имкониятини беради.

Н. С. Хрушчев ўз нутқида халқаро аҳволга тааллуқли бир қанча масалаларга тўхталиб ўтди. У, тинчлик учун ва инсониятнинг социал тараққиёти учун курашда социализм мамлакатлари тобора катта роль ўйнаётганлигини таъкидлади.

Пировардида, Никита Сергеевич қизғин кутиб олганликлари учун ТЭЦ коллективига, бутун болгар халқига яна бир марта самимий миннатдорлик билдириб, социализм қуришдаи иборат ажойиб планларни амалга оширишда уларга янги зўр муваффақиятлар тилади.

Н. С. Хрушчевнинг нутқи гулдурос қарсаклар, «Ура!», «Дўстлигимиз абадий!» деган хитоблар билан бир неча марта бўлиниб турди.

Тўпланган кишилар томонидан қизғин кутиб олинган Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Живков митингда қисқа нутқ сўзлади. Бутун Болгария, деди у, байрам кунларини бошидан кечирмоқда. Болгар халқи содиқ дўстимиз Н. С. Хрушчев бошлиқ совет партия-ҳукумат делегациясини кутиб олаётганлиги билан бахтиёрдир. Болгарияда болгар-рус ва болгар-совет дўстлигининг кўпгина ёдгорликлари бор, лекин улуғ дўстимиз ва оғамиз Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилган мана шу ажойиб ТЭЦ, фабрика ва заводлар дўстлигимизнинг энг яхши монументларидир.

Т. Живков ҳар тарафлама қардошлик ёрдами бериб келаётганликлари учун КПССга, Совет ҳукуматига, совет халқига ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчевга ишчилар синфи ва бутун болгар халқи номидан миннатдорлик билдиради.

Митингдан сўнг Н. С. Хрушчев ТЭЦ директори В. Мавров йўлдошлигида теплоэлектроцентралнинг турбина залини ва бошқа объектларни кўздан кечирди, совет мутахассислари билан суҳбатлашди.

Совет партия-ҳукумат делегацияси Стара-Загорада бир оз бўлганидан сўнг, самолётда Варнага жўнаб кетди.

ВАРНА, 15 май. (ТАСС). Тушдан кейин делегация округ маркази Стара-Загора шаҳрига келди.

Шаҳар аҳолиси совет меҳмонларини самимий кутиб олди. Вокзал ёнидаги майдонга минглаб кишилар тўпланди. Миллий кийимлар кийган болгар қизлари Н. С. Хрушчевга нон-туз тутдилар, пионерлар эса, меҳмонларга гулдасталар топшириб, қизил галстук боғлаб қўйдилар.

Шаҳар Халқ советининг раиси Никола Баров совет меҳмонлари Стара-Загорага келганлиги муносабати билан шаҳар аҳолиси номидан шоду ҳуррамлик ва мамнуният туйғуларини изҳор қилди.

Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи самимий кутиб олганликлари, совет халқига қарата айтган оташин табрик сўзлари, қардошларча меҳр-муҳаббат туйғулари учун тўпланган кишиларга миннатдорлик билдирди. Ўнлаб кабутарлар ҳавога парвоз қилади. Минглаб кишилар айтган «Ура!» ва «Дўстлигимиз абадий!» деган хитоблар янграйди.

Меҳмонлар шаҳардан 10 километр нарида қурилаётган азотўғит заводига йўл оладилар. Машиналар яна байроқлар, плакатлар, гуллар билан ранго-ранг бўлиб кетган ва икки томонида одамлар зич саф тортиб турган кўчалардан ўтиб боради.

Машиналар кортежи жуда катта қурилиш майдончасига етиб келади. Уч йилгина олдин бу ер ҳувиллаб ётар эди, ҳозир эса, цехларнинг корпуслари баланд қад кўтариб турибди. Химия индустриясининг яна бир гигант корхонаси юксалмоқда. Қурилиш раҳбарлари минглаб кишиларнинг шодиёна қарсаклари остида Н. С. Хрушчевни, Т. Живковни ва бошқа меҳмонларни қизғин табриклайдилар ҳамда болгарлар диёрида социализмни барпо қилишда бераётган ёрдамлари учун болгар халқининг совет кишиларига қизғин миннатдорлигини ва ташаккурини изҳор этадилар.

Никита Сергеевич оғир индустрия корхоналарини барпо қилишда болгар бинокорларига янги ютуқлар тилади.

Шундан сўнг, делегация Нова-Загора шаҳри орқали аэродромлардан бирига қараб йўл олди. Совет меҳмонларини табрикламоқ учун Ямбол округининг минглаб аҳолиси аэродромга келиб турган эди. Машиналардан бирида дала маликасининг қаҳрабосимон сўталари бор эди. Болгарияда маккажўхорига ана шундай деб ном берилган. Болгария Компартияси округ комитетининг биринчи секретари Иван Тенев меҳмонларни табриклаб, шу округ ерларининг бойликлари тўғрисида, буғдойи ва маккажўхориси ҳақида гапиради.

Н. С. Хрушчев кооператорлар билан самимий сўрашиб, уларнинг дала маликасидан мўл ҳосил олишларини тилайди.

Самолёт мамлакатнинг йирик саноат ва маданий маркази Варнага йўл олади. Бу ерда ҳам шаҳар аҳолиси совет меҳмонларини шоду ҳуррамлик билан кутиб олди. Н. С. Хрушчев ва делегация аъзолари шаҳардан ўтиб, ўзлари учун ажратилган резиденция — «Евксиноград» саройига борар эканлар, йўлда уларни неча ўн минглаб меҳнаткашлар табриклади.

СОФИЯ, 16 май. (ТАСС). Ёшлар газетаси «Народна младеж»нинг махсус мухбири Хасково аэродромида Н. С. Хрушчевга мурожаат қилиб, Болгария ёшларига бир неча сўз айтишни илтимос қилди. Болгария телеграф агентлигининг хабар беришича, Н. С. Хрушчев Болгария ёшларига қуйидаги сўзлар билан мурожаат қилган.

«Сизлар, ёш авлод — бизнинг келажагимиздирсиз. Ҳаммамизнинг мақсадимиз битта, ҳаммамиз — ёшлар ҳам, кексалар ҳам коммунизм қурмоқдамиз. Ёшлик — сизнинг бойлигингиз, йиллар, ҳаёт тажрибаси — бизнинг бойлигимиздир. Навқирон ёшлигингиздан фахрланингиз, лекин кибирланиб кетмангиз.

Шуни билиб қўйингизки, сизлар биз, кексаларсиз, иш кўролмайсиз, шунингдек бизлар ҳам сизларсиз иш кўролмаймиз. Шу сабабли, биздан ўрганингиз, тажрибани навқирон ёшлик билан қўшиб олиб бориш қудратли, енгилмас куч эканлигини эсда тутингиз.

Мен шонли қардош болгар ёшларига шу гапларни айтишни истайман».

ВАРНА, 16 май, ТАСС махсус мухбири Д. Бочаров хабар беради: Н. С. Хрушчев бошлиқ совет партия-ҳукумат делегацияси Болгарияда бўлишининг учинчи кунида Варнадаги Георгий Димитров номли кемасозлик ва кема ремонт заводини бориб кўрди. Завод ҳовлисида митинг бўлди. Минглаб ишчи ва хизматчилар совет меҳмонларини қизғин кутиб олдилар. Партия комитетининг секретари П. Петков Н. С. Хрушчевни ва делегация аъзоларини завод коллективи номидан табриклади. Шундан сўнг тўпланган кишилар томонидан қизғин кутиб олинган Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Живков митингда нутқ сўзлади.

Кемасозлик заводи, — деди у, — Совет Иттифоқи ёрдами билан барпо қилинган дастлабки корхоналардан биридир. Жуда қимматли ва муҳим жиҳати шундаки сизнинг коллективингиз Совет Иттифоқининг бой муваффақиятларидан кенг фойдаланиб келмоқда. Бизнинг социализм қурилишини тугаллаш сари олға қараб боришимизда Советлар мамлакатининг жаҳоншумул-тарихий тажрибаси, болгар-совет дўстлиги бизга куч-қувват ва илҳом бахш этмоқда.

Т. Живков Н. С. Хрушчевни ва совет делегацияси аъзоларини чин кўнгилдан табриклади. Болгар-совет дўстлиги, — деб таъкидлади у, — тоғ шалоласидай мусаффо ва Болгария тоғларидай боқийдир. Болгар халқи ана шу дўстликни кўз қорачиғидай ардоқлайберади.

Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи Н. С. Хрушчев минбарга чиқади. Митинг қатнашчилари уни гулдурос овация билан табриклайдилар. Никита Сергеевич Совет партия-ҳукумат делегацияси болгарлар диёрида бениҳоя самимият ва меҳмондўстлик билан қуршаб олинганлиги учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, ҳукумати ва бутун совет халқи номидан чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирди

Мен Болгарияни илгари ҳам кўрган эдим, — деди Н. С. Хрушчев. Ҳозир эса, қардош болгар халқи ўз мамлакатининг қиёфасини бутунлай ўзгартириб юборганлигини кўриб хурсанд бўлмоқдаман. Болгария жуда илдамлаб кетипти. Унинг қўшнилари Туркия билан Грецияни унга таққослаб бўладими, ахир? Капиталистик тузумни ағдариб ташлаган ва халқ ҳокимиятини барқарор қилган меҳнаткашлар нималарга қодир эканлиги Болгария тимсолида кўриниб турибди.

Совет делегациясининг бошлиғи социалистик мамлакатларнинг иқтисодий қудратини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини муттасил ошириб бориш, бугун кечагидан яхшироқ ишлаш зарурлигини таъкидлаб ўтди. Меҳнат унумдорлиги нечоғлик юқори бўлса, — деди у, — халқнинг турмуш даражаси ҳам шу қадар юқори бўлади.

Н. С. Хрушчев халқаро аҳвол ҳақида гапириб бундай деди: Совет Иттифоқи, барча социалистик мамлакатлар тинчлик учун қатъият ва изчиллик билан курашмоқдалар. Бизга урушнинг кераги йўқ, — деди Никита Сергеевич. — Биз коммунистлар — вайрон қилувчи кишилар эмас, яратувчи кишилармиз. Лекин тинчликни ҳимоя қилмоқ учун социалистик лагернинг куч-қудратини бутун чоралар билан ошириш, унинг монолитлиги ва бирлигини мустаҳкамлаш зарур.

Н. С. Хрушчевнинг нутқи гулдурос қарсаклар ва «Дўстлигимиз абадий!», «КПСС!», «БКП!» деган хитоблар билан бир неча марта бўлиниб турди.

Н. С. Хрушчев тўпланган кишиларнинг гулдурос қарсаклари остида завод раҳбарларига сув ости канотли кема макетини совға қилиб топширди. Завод директори, инженер Атанас Иорданов бунга жавобан Болгарияда Совет Иттифоқи учун қурилган дастлабки «Алупка» кемасининг макетини ҳамда завод ҳаётидан олинган фотосуратлар альбомини Н. С. Хрушчевга топширди.

Совет меҳмонлари митингдан сўнг 4000 тонна ҳажмли «Небиддаг» танкерини кўздан кечирдилар. Бу кема Совет Иттифоқининг заказн билан қурилмоқда. Шундан кейин меҳмонлар завод цехларидан бирида бўлдилар. Н. С. Хрушчев ишчилар, инженерлар билан суҳбатлашиб, ишлаб чиқариш билан қизиқди.

Н. С. Хрушчев, совет делегациясининг аъзолари ва уларнинг йўлдошлари кемасозлар билан хайрлашгач машиналарга ўтириб, Қора денгиз бўйидаги машҳур «Дўстлик» ва «Олтин қумлоқ» курортларига бордилар. Улар янги «Оқ қуш» меҳмонхонасини, «Альбатрос» кафесини кўздан кечирдилар. «Олтин қумлоқ»да машиналар журналистларнинг халқаро уйи олдида тўхтади. Шу уйда дам олаётган совет ва чет эл журналистлари меҳмонларни шодиёна табрикладилар.

Н. С. Хрушчев билан Т. Живков курортда бўлганликларидан хотира қолдириб, иккита дарахт кўчати ўтқаздилар. Тўпланган кишилар бу кўчатларга «Дўстлик ниҳоллари» деб ном бердилар.

Совет делегацияси бир оз дам олгандан сўнг Евксиноградаги ўз резиденциясига қайтиб келди.

ВАРНА, 16 май. ТАСС махсус мухбири Д. Бочаров хабар беради: Бугун тушдан кейин бу ерда, байрамлардагидек безатилган 9 сентябрь майдонида Н. С. Хрушчев бошлиқ совет партия-ҳукумат делегацияси шарафига кўп минг кишилик митинг бўлди.

Майдон ва унга туташ кўчалар жуда кўп шаҳарликлар ва теварак-атрофдаги қишлоқларнинг деҳқонлари билан лиқ тўлди. Совет делегациясининг аъзолари билан Болгария раҳбарлари шаҳар халқ Совети биносининг балконига чиққанларида, тўпланган кишилар уларни қизғин кутиб олдилар.

Болгария Коммунистик партияси шаҳар комитетининг биринчи секретари Л. Теолов, «1 Май» тўқимачилик комбинатининг илғор ишчиси Н. Сибева, Червенци қишлоғидаги деҳқончилик меҳнат кооператив хўжалигининг аъзоси А. Няголов совет меҳмонларини табрикладилар.

Шундан сўнг митинг қатнашчилари томонидан қизғин кутиб олинган Болгария Министрлар Советининг раиси А. Югов нутқ сўзлади.

Совет делегациясининг бошлиғи Н. С. Хрушчев минбарга чиқади. Уни гулдурос овация ва «Дўстлигимиз абадий!», «КПСС!» деган хитоблар билан кутиб оладилар.

Совет партия-ҳукумат делегациясининг, — дейди Н. С. Хрушчев, — қардош Болгария диёрига келганига атиги икки кун бўлди, лекин мана шу қисқа вақт ичида ҳам биз сизларнинг илтифотингизни ва меҳмондўстлигингизни чуқур ҳис қилдик, бу эса бизни ғоят қувонтирди. Сизлар билан учрашар эканмиз, қалбингизнинг ҳароратини, совет халқига бўлган қайноқ муҳаббатингизни ҳамиша сезиб турибмиз.

Совет кишилари биргаликда ишлаш, кураш олиб бориш ва ғалаба қилиш завқини бағишлаётган Болгария меҳнаткашлари сингари содиқ дўстлари борлиги билан фахрланадилар! Лекин дўстликнинг маъноси қўл қисиш ва яхши сўзларни айтишдангина иборат эмас. Ҳақиқий дўстлик ўзаро ёрдам ва ўзаро мадад бериш демакдир.

Болгар халқи 1944 йил сентябрь ойида монархия ва фашизм устидан тарихий ғалаба қозонгандан кейин болгар халқи социалистик қурилишда ажойиб ғалабаларни қўлга киритди.

Биз шу нарсани чуқур мамнуният туйғуси билан айта оламизки, азиз ўртоқлар, Болгария Коммунистик партияси VII съездидан кейин ўтган давр ичида болгар халқи экономика, маданиятни ривожлантиришда, ўз фаровонлигини оширишда жуда катта ютуқларга эришди.

Территориясининг ҳажми ва аҳолисининг сони жиҳатидан Болгария билан баравар бўлган капиталистик мамлакатларнинг қайси бири, деб савол беради Н. С. Хрушчев, ўз индустриясини — ҳар қандай давлат фаровонлигининг ана шу қудратли манбаини шу қадар гуркиратиб ривожлантирганлиги билан мақтана олади.

Биз ўз сафаримиз вақтида мамлакатингизнинг янги қишлоқларини кўришга ҳам муяссар бўлдик. Қишлоқларингиздаги кўп нарса: уйлар ҳам, аҳоли яшайдиган пунктларнинг ободлиги ҳам, маданий ва маиший муассасалар ҳам бизга ёқди.

Биз улуғ Ленин ишлаб чиққан кооператив плани, унинг ишчилар синфи билан деҳқонларнинг иттифоқи тўғрисидаги абадий барҳаёт идеялари Совет Иттифоқида амалга оширилгач, эндиликда Болгарияда ҳам, Европа ва Осиёнинг кўпгина бошқа мамлакатларида ҳам тантана қилганлигини кўриб қувонмоқдамиз.

Қора денгиз соҳилига жойлашган ўлкангиз, меҳнат зафарларингиз тўғрисида алоҳида гапириб ўтмоқчиман, — дейди сўнгра Н. С. Хрушчев. — Болгариянинг Қора денгиз соҳиллари — ҳақиқатан ҳам гўзал жойлардир. Мен шундай деяр эдимки, бутун Қора денгиз ҳавзаси ўзининг соҳиллари, илиқ сувлари ва майин иқлими билан Ер шарида камдан-кам учрайдиган orom бахш райондир. Мен ҳозир сизнинг юртингизни мақтаб турибман-у, бизнинг Қора денгиз соҳилимиз ҳам созлигига қувонмоқдаман.

Лекин Қора денгиз сувлари Совет Иттифоқи, Румыния ва Болгария соҳиллари билан бир қаторда бошқа соҳилларни ҳам ювиб туради.

Қора денгиз Совет Иттифоқи, Румыния ва Болгария ўртасида алоқаларни амалга ошириш учун аллақачондан буён яхши хизмат қилиб келмоқда. Қора денгиз ҳавзасидаги ҳамма мамлакатлар табиатнинг шу эҳсонидан тўлиқ фойдалансалар, ўз ўрталарида мустаҳкам иқтисодий, маданий ва бошқа алоқаларни йўлга қўйсалар ҳамда шу орқали гумонсираш ва безовталик вазиятига хотима берсалар бўлмасмикин? Қора денгиз тинчлик ва халқлар дўстлиги денгизи бўлмоғи керак. Бундан масалан Туркиянинг халқигина эмас, балки унинг савдо-саноат доиралари ҳам ғоят манфаатдор эмаслармн, ахир?

Туркиянинг, шунингдек унга қўшни бўлган бошқа мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари қўшнилардан ажралиб яшаш йўлини тутиб келмоқдалар, улар ўзлари тутган ана шу йўлнинг самарасиз йўл эканлигига қаноат ҳосил қилишларининг вақти келмадими? Шундай йўлни тутиш натижасида миллий манфаатлар чет эл монополияларининг манфаатларига ва бемаънилик билан олиб борилаётган ҳарбий тайёргарликларга бўйсундириб қўйилмоқда-ку. НАТОнинг ҳарбий базалари ва атом зарядлари бўлган ракеталарни учириш учун старт майдончалари жойлаштирилган соҳилларни тинч меҳнат ва равнақ районларига айлантириш маъқулроқ эмасми,

Совет Иттифоқи, социализм мамлакатлари бутун дунёда, шу жумладан Болқонда тинчлик кучлари ўссин ва мустаҳкамлансин, деб ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Биз тинч-тотув яшаш позициясида турган, ер юзида тинчлик бўлишини истаётган барча мамлакатлар ва халқлар билан тинчлик учун курашда куч-ғайратларимизни бирлаштиришни ўз вазифамиз деб билмоқдамиз.

Бир замонлар Югославия билан муносабатларимиз кескинлашиб қолган эди. Эндиликда биз Болқон ярим оролидаги энг йирик давлатлардан бири бўлган ана шу мамлакат билан муносабатларимиз яхшиланганлигини мамнуният билан қайд қила оламиз. Югославия халқлари немис-фашист босқинчиларга қарши қаҳрамонона кураш олиб бориб, шу курашда халқларнинг зўр ҳурматига сазовор бўлдилар. Ҳозир Югославия билан бизнинг орамизда нормал, мен ҳатто ортиқроқ қилиб айтар эдимки, — яхши муносабатлар вужудга келди. Тинчликни таъминлаш ва мустаҳкамлашга тааллуқли кўпгина халқаро масалаларда позицияларимиз бир-бирига мос бўлиб тушмоқда. Бутун дунёда мустаҳкам тинчлик учун, халқлар хавфсизлиги учун курашдаги куч-ғайратларимиз бир йўлдан боришига биз астойдил интилмоқдамиз.

Биз савдо-сотиқ соҳасида ҳам Югославия билан яхши муносабатлар ўрнатганмиз. Умид қиламизки, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги ўзаро манфаатли иқтисодий муносабатлар бундан буён ҳам ривожланаберади. Биз мамлакатларимиз ўртасида маданият, илм-фан, делегациялар айирбошлаш — хуллас, ҳамма соҳаларда ҳам муносабатларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга тайёрмиз, чунки халқларнинг манфаатлари, тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари шуни тақозо этмоқда.

Совет кишилари шундай фикрга асосланадиларки, бир қанча сиёсий ва идеологик масалаларни тушунишимизда тафовут бўлишига қарамай, социализм позицияларида мустаҳкамланиб олишлари учун Югославия халқларига ёрдам бериш йўлида, биз коммунизм қураётган мамлакат бўлганимиз туфайли ҳамма чораларни кўраберамиз. Бу эса, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги ўзаро муносабатларни яхшилашга ёрдам берибгина қолмай, айни маҳалда социализм, коммунизм қураётган ҳамма мамлакатлар учун ҳам фойдали бўлади.

Бизнинг Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматимиз совет халқининг иродасини адо этиб, унинг якдиллик билан бераётган мададига, болгар халқи ва бошқа социалистик мамлакатлар халқларининг мададига таяниб, бундан буён ҳам тинчлик, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик сиёсатини қатъият билан ўтказа беради, ядро қуролининг таъқиқланишига ва ёппасига қуролсизланишга ҳаракат қила беради.

Н. С. Хрушчев ўз нутқини тамомлар экан, яшасин мустаҳкам совет-болгар дўстлиги, яшасин бутун дунёда тинчлик, деб хитоб қилди.

Варна шаҳар халқ советининг раиси Н. Бояжиев сўз олади. У, шаҳар Совети ва шаҳарнинг барча меҳнаткашлари Н. С. Хрушчевга Варнанинг фахрий граждани деган унвон бериб, унга ёрлиқ ва значок топширишга қарор қилганликларини айтади. Тўпланган кишилар Никита Сергеевични шодиёна табриклайдилар.

Варна гражданлари зўр ҳурмат кўрсатганликлари учун Н. С. Хрушчев чин кўнгилдан миннатдорчилик билдиради.

Пировардида Н. С. Хрушчев шаҳар фахрий меҳмонларининг китобига қўл қўйди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ БУТУНИТТИФОҚ ПИОНЕР ТАШКИЛОТИНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 40 йиллиги муносабати билан ва унинг болаларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги катта ишларини тақдирлаб, **В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилоти Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва. Кремль.
1962 йил, 17 май.

Эртага В. И. Ленин номли пионер ташкилотининг ташкил этилганига 40 йил тўлади

ЛЕНИН НАБИРАЛАРИНИНГ КАТТА ТЎЙИ

Учинчи «Байналминал» номли интернат Тошкентдаги тўнғич тарбия ўчоқларидан бири бўлган эди. 1925 йили бу билим ўчоғида 200 дан ортиқ бола тарбияланди. Пионерлар ўзларининг ёш пионер отрядларига ҳам эга эдилар. Кейинчалик унга Йўлдош Охунбобоев номи берилди.

Ўзбек халқининг содиқ фарзанди ўртоқ Охунбобоев интернатда тарбияланаётган пионерлар ҳузурида бир неча марта меҳмон бўлди. Уларнинг ўқиши ва яшашлари тўғрисида чинакам ғамхўрлик қилди.

Интернатда жуда кўп ёшлар тарбияланиб, вояга етди. Талантли болалар шоири Зафар Диёр, педагог Олим Иброҳимов, инженер Озод Абдуллаев, журналист Абдулла Лутфуллаев, педагог Пиримқул Назаров каби турли касб эгалари ана шу даргоҳда ўқиб, ҳаётга йўлланма олдилар. Ёш авлодни тарбиялаш ва вояга етказишда педагог Рауф Солиҳовнинг хизматлари айниқса катта бўлди. Ҳозир педагоглик касбида фаол меҳнат қилаётган ўқитувчи Карим Аминов ҳам ўша билим ўчоғида самарали иш олиб борди.

СУРАТДА: Учинчи «Байналминал» номли интернат қучоғида тарбияланган пионерлар — тўнғич кашшофларнинг бир группаси.

Йўлинг ёрқин, пионер!

1922 йил. Мамлакатимиз кўчалари бўйлаб бўйниларига чўғдек қип-қизил галстук таққан пионерлар отряди борар эди. Уларнинг бўйниларига бу алвон ишчилар қўли билан тақилган эди. Шунда ишчилар пионерларга «сизлар ишчи ва деҳқонларнинг ишига содиқ бўлинг» деб наказ берган эдилар ва «сизлар ҳозир камроқ бўлсангиз ҳам, келгусида сизларнинг отрядингиз минглаб, миллионлаб болаларни ўз сафига жалб қилади» деб айтишди. Уларнинг айтгани келди. Ҳозир мамлакатимизда 18,5 миллион ёш ленинчи пионерлар бор. Мамлакатимизни пионерлар мамлакати деб аташ мумкин. Биргина Тошкент областининг ўзида 210 мингдан ортиқ пионер ўқиб билим олмоқда ва Ленин номи берилган пионер ташкилоти шуҳрати учун курашмоқда.

Областимиз пионерлари пионер ташкилотининг 40 йиллиги олдидан ўзаро мусобақани қизитиб юбордилар. Пионерлар мактабларда умумий мажбурий таълимни жорий этишда яқиндан ёрдам бердилар. Уларнинг ёрдами билан ўқишни ташлаб кетган 175 ўқувчи мактабга жалб этилди. Шулардан 90 таси ўзбек қизлари эди.

Областимизда кўпгина мактабларнинг ишлаб чиқариш бригадалари бор. Бу бригадаларнинг аъзолари пионерлардир. Уларнинг кучи билан 1961 йили 20 минг 500 тонна пахта етиштирилди. Шу кунларда пионерлар орасида украиналик пионерлар бошлаган «қаҳрамонларга тенглашамиз» деб аталган ҳаракат авж олиб кетди.

Пионерларимиз металл-лом йиғишда ўрнак бўлмоқдалар. Уларнинг кучи билан 38 минг тонна металл йиғилди. Шаҳарни кўкаламзорлаштириш, ободонлаштиришда ҳам ёш авлодимиз актив қатнашмоқда. Бир миллионга яқин мевали ва бошқа дарахт кўчатлари ўтқазилди. 60 теплица, 28 гараж, 12 мингдан ортиқ парта ва табуреткалар тайёрланди.

Пионер икки йиллиги олдидан ҳар бир пионер дружинаси, отряди, звеноси мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун курашдилар. Бу ҳақда Олмалиқ шаҳридаги ёш техниклар томонидан тайёрланган «Тошкент области пионерларининг икки йиллиги» фильми ҳикоя қилади.

Пионер 40 йиллигига тайёрланиш жараёнида шаҳар ва қишлоқларимизда пионерлар ҳаракатининг зонаси, шаҳар пионерлар штаблари ташкил этилди. Энг яхши кўрсаткичга эга бўлган 586 отрядга «7 йилликка йўлдош отряд» деган ном берилди. Улар ўқиётган мактаб Қизил Юлдуз значоги билан мукофотланди.

Янгийўл районидаги 5, 13-мактабларнинг пионер дружиналари пионер тарихига бағишланган ёш сайёҳлар клубини ташкил этдилар.

Ёшларни интернационализм руҳида тарбиялашда пионер ташкилотлари мақтовга сазовор ишларни бажармоқдалар. Областимиз пионерлари қатор қардош республикалар, социалистик мамлакатлардаги болалар билан мустаҳкам алоқа боғлашган. Уларнинг илтимосига мувофиқ Хо-Ши-Мин, Ким Ир Сен, Г. Георгиу-Деж, Т. Живков, А. Новотний, В. Ульбрихт, Я. Кадар, Ю. Цеденбал сингари давлат арбоблари ўз портрет ва автографларини юбордилар.

Пионернинг катта тўйи муносабати билан областимизнинг ҳамма район ва шаҳарларида ҳаваскорлар тўгарагининг кўриги бўлиб ўтди. Пионерлар слётлари ўтказилди. Оржоникидзе, Янгийўл, Чиноз, Калинин районлари ҳамда Чирчиқ, Оҳангарон, Олмалиқ, Бекобод шаҳарларининг ҳаваскор пионерлари кўрикда олдинги марраларни эгалладилар.

Пионернинг шарафли ишларини якунлаган 4-область пионерлар слётида 500 делегат иштирок этиб, ўз талантларини намойиш қилди.

Эртага пионерларимизнинг 40 йиллик юбилейи нишонланади. Келажаги порлоқ пионерлар, сизларга жанговар ва қайноқ ҳаётингизда катта муваффақиятлар тилаймиз!

М. ҚУРБОНОВ,
ЎзЛКСМ область комитетининг секретари.

ЗЎР ҚУВОНЧ БИЛАН

Металлурглар шаҳрининг ёш ленинчилари ўзларининг шонли байрамлари — В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 40 йиллигини зўр қувонч билан кутиб олмоқдалар, пионерларимиз ўз ака ва опалари — комсомоллар раҳбарлигида байрамни муносиб нишонлаш мақсадида Ленин каби ўқиш, яшаш ва курашишни авж олдириб юбордилар. Мактабларда ўқувчиларнинг ўзлаштириши, давомати, тартиб-интизоми бирмунча яхшиланди.

«Пионерлар — Ватанга!» шиори билан бошланган пионер икки йиллиги давомида шаҳар пионерлари ўз устларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариб, ўз ота-оналари, халқ ва Ватанимизни хурсанд қиладиган кўп ишларни амалга оширдилар. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи печларида қайтадан эритилиб, иккинчи ҳаётини бошлаган кўплаб металларда шаҳримиз пионер ва ўқувчиларининг муносиб улуши бор. Уларнинг кучи билан 500 тонна металл парчалари йиғиб топширилди. Ўқувчилар қўли билан экилган 40 минг тупдан ортиқ дарахт кўчатлари, кўплаб гул кўчатлари мактаб боғларини, металлурглар посёлкаларини, кўча ва майдонларни яшнатиб турибди.

Пионер байрамига тайёргарлик кўриш туфайли мактаблардаги пионер отрядларида ишлар жонланиб кетди. Буни 20 дан ортиқ отрядга «Етти йилликка йўлдош отряд» номи берилганиёқ кўрсатиб турибди.

Шаҳримизнинг кўп минг кишилик ёш ленинчилари пионер ташкилотининг 40 йиллик юбилейини нишонлаш билан, коммунистик замонамизга муносиб кишилар бўлиб етишишга чин кўнгилдан ваъда берадилар.

К. МАҲМУДОВА,
Бекобод шаҳар комсомол комитетининг секретари.

ИККИ АВЛОД УЧРАШУВИ

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 40 йиллиги муносабати билан Чирчиқдаги 7-кутубхонада ёш пионерлар билан энг биринчи пионерлар — 160-қурилиш трестининг бош инженери Г. Л. Краткевич ва шу трест ходими Н. М. Тестелец ўртоқларнинг учрашуви ўтказилди. Ўртоқ Краткевич пионер сафига Украинада ўтган, Тестелец эса Тошкентнинг Октябрь районидаги дастлабки пионер отрядларининг вожатийси бўлган.

Кекса авлоднинг вакиллари бўлган бу ўртоқлар пионерларнинг катта тўйи арафасида ёшларга пионер ташкилотларининг тарихидан қизиқарли воқеаларни сўзлаб бердилар. Улар мамлакатга металл-лом ва макулатура тўплаб бериш, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда пионерларнинг катталарга кўрсатган ёрдамларини акс эттирувчи мисоллар келтирдилар.

Учрашув охирида 13-мактаб пионерлари «Биз пионерлармиз» деган адабий-бадиий монтаж кўрсатдилар.

Н. МАСЛОВ.

АРМУҒОН

Шу кунларда мактаб-интернатга келган киши зўр тантананинг гувоҳи бўлади. Ҳаммаёқ — коридорлар, синф хоналари, кабинет ва лабораториялар, ётоқхоналар байрам кунларидагидек кўркам қилиб безатилган. Қизил алвонларга коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексида баён қилинган маънавий принциплар, пионерларнинг қонунлари, Коммунистик партия ва Совет давлати арбобларининг ёш авлод ҳақида айтган фикрлари ёзилган.

Мактаб-интернат тарбияланувчилари коммунизмнинг муносиб қурувчилари бўлиш учун кўп ишларни амалга оширмоқдалар.

Олег Кошевой номли дружинага уюшган 217 пионер ўқиш ҳамда меҳнатдаги энг яхши ютуқларини юбилейга атамоқдалар.

Ёш мичуринчилар мактаб-интернатнинг 8 гектарлик боғига 1600 тупдан ортиқ дарахт кўчатлари ўтқазиб, яхши парвариш қилаётирлар.

Тўгараклардаги ишлар ҳам диққатга сазовордир. Чевар қизлар тўгарагининг аъзолари 90 та қизга мактаб формаси тикиб беришди. Чеварларнинг энг яхши буюмлари юбилейга бағишлаб ташкил этилган виставкага қўйилди. Виставкада ёш ўймакорлар ганчдан ишлаган ВЛКСМ ва пионер значоклари кўзга ташланиб туради.

Бўлажак рассомлардан Ҳайитбой Мираҳмедов, Равил Жумабеков, Зайдин Ноипов ва Раҳим Адлеулинлар совет космонавтлари Ю. А. Гагарин ва Г. С. Титовларнинг расмини чизишган.

Шонли 40 йиллик арафасида отрядларда ёш ленинчилар байрамига, Лениннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган лекция ва суҳбатлар, сбор ва эрталиклар бўлиб ўтди.

Дружинанинг байрамга бағишланган сбори «Ленин каби ўқиймиз, яшаймиз ва курашамиз!» деган шиор остида ўтади. Пионер ва ўқувчилар бу сборга атаб 40 минутга мўлжалланган адабий монтаж тайёрлашди. Унда пионерлар билан бир қаторда октябрятлар ҳам қатнашадилар.

Оржоникидзе районидаги В. И. Ленин номли 2-мактаб-интернат тарбияланувчилари пионер юбилейини ана шундай зўр тантана билан нишонлайдилар.

М. АҲМЕДОВ,
Х. ХАЙИТОВ.

ЁШ САНИТАРЛАР

Пионернинг 40 йиллик тўйи муносабати билан пионер ташкилоти томонидан ташкил этилган ёш санитарлар пости орасида ҳам ўзаро мусобақа қизиб кетди. Пост аъзолари кимлар, улар нима иш қиладилар? Бу ҳақда қуйидагиларни айтиш мумкин.

Республикамиздаги ҳар бир мактабда тўрт пионердан иборат навбатчи санитария пости ташкил этилган. Пост аъзолари мактабда санитария-гигиена қоидаларининг бузилмаслиги учун курашадилар, мактабнинг врач ва ҳамшираларига яқиндан ёрдам берадилар. Шу баҳорда санитария постларининг иши юзасидан район, шаҳарлараро мусобақалар бўлиб ўтди.

Пионерларнинг олтинчи республика слёти кунлари эса «Энергетик» пионер лагерида санитария постларининг республика кўриги ўтказилади. Ёш санитарчилар бу кўрикка катта тайёргарлик кўрдилар. Улар болаларнинг соғлигини сақлаш темасига бағишланган виставка, фотогазета ташкил қилдилар. Шу муносабат билан ҳар қайси мактабда 5—6- синф ўқувчилари билан биринчи медицина ёрдами кўрсатиш темасига бағишланган машғулот ўтказилди.

Ҳозир пост аъзолари бемалол биринчи медицина ёрдамини кўрсата оладилар.

Е. МЕЛЬНИКОВА,
Республика пионерлар ташкилоти ҳузуридаги болалар соғлигини сақлаш секциясининг бошлиғи.

Пионер ташкилотининг 40 йиллик юбилейи арафасида Тошкентдаги 119-мактабнинг иккинчи синф ўқувчиларидан бир группаси пионер сафига қабул қилинди. Суратда: пионер сафига қабул қилинган ўқувчилардан М. Иброҳимова билан М. Ҳусанбоевалар.

А. Тўраев фотоси.

Пионер йилномаси саҳифаларидан

✦ 1922 йилда дастлабки пионер отрядларида 4000 пионер бўлган бўлса, ҳозир мамлакатимиз пионер ташкилоти ўз сафларига 18,5 миллион ўғил ва қизни бирлаштирган.

✦ Бутунроссия комсомол конференцияси 1922 йил 19 майда москваликларнинг ташаббуси асосида барча шаҳар ва қишлоқларда пионер отрядлари тузиш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу куни Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг туғилган куни деб ҳисобланди.

✦ 1924 йил 23 январда РКСМ Марказий Комитетининг Пленумида пионер ташкилотига В. И. Ленин номи бериш тўғрисида қарор қабул қилинди.

✦ «Пионерлар — Ватанга» шиори билан бошланган пионер икки йиллигининг дастлабки йилида мамлакатимизнинг 120 та энг яхши пионер дружинаси ғолиб чиқди ва пионер ишлари тўғрисида партия XXII съездига рапорт берди.

✦ КПСС XXII съезди очиладиган кунгача 65 мингдан ортиқ пионер отряди ўз намунали иши билан «Етти йилликка йўлдош отряд» деган номни олишга сазовор бўлди.

✦ Тошкентда дастлабки пионер отряди 1922 йил май ойида комсомоллар томонидан ташкил этилди.

✦ 1929 йилнинг август ойида Самарқандда ёш пионерларнинг Умумўзбекистон биринчи слёти бўлди. Слётда Ўзбекистоннинг ҳамма областларидан 235 пионер қатнашди.

✦ Тошкент областининг пионерлари пионер икки йиллиги давомида 38 минг тонна металл парчалари тўпладилар, 1 миллион тупдан кўпроқ дарахт кўчатлари ўтқаздилар.

✦ Тошкент областида 5 та пионер дружинаси «Етти йилликка йўлдош дружина» ва 586 отряд эса «Етти йилликка йўлдош отряд» номини олган.

ЕР ВА СУВ РЕСУРСЛАРИ — КОММУНИЗМ ХИЗМАТИДА

Янги ерларни ўзлаштириш, ерни унумдорлигини ошириш — совет кишисининг табиатни ўзгартириш учун олиб бораётган курашидаги энг порлоқ саҳифалардан биридир. Ана шу вазифани амалга оширишда мамлакатдаги суғориладиган деҳқончиликнинг асосий райони бўлган Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон энг муҳим роль ўйнайди. 15 майда Тошкентда очилган илмий кенгаш кун тартибига қардош республикалар ери ва суви каби энг кўп бойликлардан яхшироқ фойдаланиш масалалари қўйилган. Бу кенгашни СССР Фанлар академиясининг Сув хўжалиги проблемалари билан шуғулланувчи кенгаши, Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон Фанлар академиялари уюштирди. Олимлар, проектчилар, қурувчилар, сув хўжалиги органларининг ходимлари Округ офицерлар уйи театрида биринчи ялпи мажлисга тўпландилар.

Кенгашнинг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, Ё. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимбобоева, Ф. Е. Титов, С. Н. Усмонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари И. М. Нажесткин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Ҳ. Эргашев қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти У. О. Орипов кенгашни очиб, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда жуда катта ер ва сув ресурслари борлигини кўрсатувчи бир қанча маълумотлар келтирди. Ҳозирги вақтда Сирдарё ва Амударёнинг бекорга оқиб кетаётган суви билан қарийб 8 миллион гектар янги ерларни суғориш мумкин. Бу ерларда пахта, шоли, каноп ва бошқа қимматли экинлар етиштира оламиз. Суғориладиган бир гектар майдоннинг берадиган ҳосили суғорилмайдиган беш гектар майдоннинг берадиган ҳосилига баравар келади, деб ҳисоблаш мумкин. Бинобарин, Ўрта Осиёдаги иккита энг катта дарё суви билан янги ерларни суғоришни Қўриқ ўлкадаги 40 миллион гектар майдонни ўзлаштириш билан тенглаштириш мумкин.

СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси В. В. Звонков ўз докладида қуйидагиларни айтди: СССР нинг сув ресурслари жаҳонда энг кучли ресурслар деб ҳисобланади. Совет ҳокимияти йилларида миллион-миллион гектар янги ерларга сув чиқарилди, жуда кўп йирик сув омборлари, каналлар, гидростанциялар қурилди. Буларнинг ҳаммаси совет кишиларининг яратувчилик меҳнатига қўшилган муҳим ҳисса бўлди.

Аммо, дарёлар сувининг оқими мамлакат территорияси ва йил фасллари бўйича бир меёрда тақсимланмаган. Бунинг натижасида сувга сероб бўлган районларнинг сувини қурғоқ районларга оқизиш, сув омборлари қуриш зарурати туғилди. Бу эса Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

Бу республикалар территориясининг ҳар квадрат километрига мамлакатдаги ўрта миқдордан камроқ дарё суви тўғри келади. Бинобарин, бу республикаларда сувдан рационал фойдаланишга эришиш жуда муҳимдир. В. В. Звонков асосий сув магистралларининг ресурслари тўғрисида, суғориш, кемалар қатнови, энергетика ва бошқа мақсадлар учун сувга бўлган эҳтиёжлар ҳақида конкрет маълумотлар келтириб, дефицитсиз сув хўжалиги балансига эришиш йўлларини кўрсатди. Ҳозирги вақтда мавжуд суғориш системасини — тупроқ устидан, ёмғирлатиб ва тупроқ остидан суғориш системасини такомиллаштирган ҳолда, янги йўлларни ҳам очиш керак.

В. В. Звонков сув хўжалиги балансини яхшилашнинг бошқа йўлларини ҳам кўрсатди. Бу йўллар шу қадар дадил йўлларки, агар уларни олим кўрсатиб бермаганида, бу йўллар ҳаёл бўлиб кўриниши мумкин эди. Бу йўллар музликларнинг эришини тезлатиш, денгиз сувининг тузини қочиришдан иборат...

С. Н. Крицкий, М. Ф. Менкельнинг (СССР Давлат иқтисодий совети ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш кенгаши) Сирдарё ҳавзасининг сув хўжалиги баланси тўғрисида, В. Л. Шульцнинг (Тошкент университети) Ўрта Осиё сув ресурслари ва гидротехника қурилиши муносабати билан ана шу сув ресурслари режимининг ўзгариши тўғрисида, Б. Д. Коржавиннинг («Средазгидроводхлопок» институти) Ўрта Осиёда ва Жанубий Қозоғистонда суғоришни ривожлантириш перспективалари тўғрисида тақдим этган докладларида тадқиқот натижалари ва конкрет таклифлар баён қилинган. О. К. Ланге (Москва университети) сизот сув запаслари тўғрисида жуда қизиқарли маълумотлар келтирди.

Ялпи мажлиснинг кун тартибида, булардан ташқари, Ю. И. Горский («Гидропроект» институтининг Ўрта Осиё бўлими) Сирдарё оқимини комплекс тартибга солиш ва унинг Ўрта Осиё бирлашган энергосистемаси ишига таъсири тўғрисида, П. А. Летунов (СССР Давлат иқтисодий совети ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш кенгаши) Ўрта Осиё республикаларида ва Жанубий Қозоғистонда суғориладиган янги ерларни қишлоқ хўжалик экинлари экиш учун ўзлаштириш проблемалари тўғрисида, И. Н. Антипов-Каратаев (Тожикистон ССР Фанлар академияси) Ўрта Осиёдаги шўрҳок ерлар мелиорациясининг баъзи асосий принциплари тўғрисида, Р. А. Алимов (Ўзбекистон Фанлар академияси ва Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлиги сув проблемалари ва гидротехника институти) Амударё сувидан комплекс фойдаланиш схемасининг асосий қоидалари тўғрисида доклад қиладилар.

Кенгаш қатнашчилари биринчи кунноқ докладларнинг мазмуни билан танишиб чиқдилар. Бу докладларда сув ресурсларини ўрганиш, сақлаш ва улардан яхши фойдаланиш, янги сув манбаларини қидириб топиш, суғориладиган деҳқончилик маданиятини юксалтиришга тааллуқли асосий проблемалар кўтарилган.

Бу проблемалар уч секция мажлисларида яна муҳокама қилинади. (ЎзТАГ).

«Комсомол прожекторлари» порлайберсин

(ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН ҚЎШМА ПЛЕНУМИДАН)

«Ишлаб чиқаришнинг ҳамма участкаларини коммунистик контроль прожектори билан доим ёритиш керак». Қадрдонимиз ўртоқ Н. С. Хрушчев темир йўл транспорти ходимлари Бутуниттифоқ кенгашида сўзлаган нутқида олдимизга ана шундай вазифани қўйди. Бу оташин чақириққа жавобан ҳар галдагидек дастлаб комсомол ва ёшларимиз «лаббай» деб жавоб бераётирлар.

Республикамиз, жумладан областимиз саноат корхоналарида, транспортда ва қурилишларда меҳнат қилаётган йигит ва қизларимиз ҳам коммунизм қуриш учун янги ғайрат билан ишга киришдилар: дастлабки «комсомол прожекторлари» вужудга кела бошлади. Республикамиз пойтахти саноат корхоналари ичида Москва комсомолларининг қимматли ташаббусига биринчи бўлиб «Ташсельмаш» заводи ёшлари қўшилдилар. Улар 15-механика йиғув цехида «комсомол прожектори» зарбдор отряди туздилар. Бу отрядга ишлаб чиқариш новаторлари, коммунистик меҳнат пешқадамлари, рационализатор ва ихтирочилар аъзо бўлиб кирдилар. Шунингдек, шаҳардаги Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт, «Узбексельмаш», экскаватор, «Таштрансмаш» заводларида, 153-қурилиш тресги, Тошкент ГРЭСи қурилишида ва бошқа кўпгина жойларда ана шундай зарбдор отрядлар тузилди.

Ҳали ёш, лекин истиқболи катта бўлган бу яхши ташаббус ўз олдига зўр аҳамиятга эга бўлган вазифалар қўйган. «Барча резервлар коммунизмга хизмат қилсин!» — ташаббускорларнинг шиори шундай. «Комсомол прожекторлари» коммунизм манзилини яқинлаштириш мақсадида барча имкониятларни ишга солиш, хомашёларни тежаб-тергаб сарфлаш ва меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган барча тадбирларни тўхтовсиз амалга ошириш учун курашадилар.

Пленумда «ВЛКСМ XIV съездининг якунлари ҳамда область ва Тошкент шаҳар комсомол ташкилотларининг вазифалари» ҳақида доклад қилган Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Иброҳимов ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар мамлакатимиз бўйлаб қанот қоқаётган янги ташаббусни янада кенгроқ ёйиш лозимлигини уқтирдилар.

Республикамиз пойтахт областининг комсомоллари ВЛКСМ нинг XIV съезди шарафига меҳнат вахтасини муваффақиятли якунладилар. Комсомол-ёшлар Оҳангарон цемент заводи қурилишида, Чирчиқ электрохимия комбинатини реконструкция қилишда, Оҳангарон ГРЭСи қурилишида, Мирзачўлни ўзлаштиришда ва бошқа жуда кўп ҳал қилувчи участкаларда катта ютуқни қўлга киритмоқдалар.

Докладчи айрим комсомол ташкилотларининг ишидаги нуқсонларни конкрет мисоллар келтириб, танқид қилади.

Докладчи областимиз пахтакорларининг бу йил она-Ватанга камида 503 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш соҳасидаги мажбуриятни бажаришда комсомол-ёшларнинг вазифалари ҳақида тўхталади. КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга оширишда комсомоллар изчиллик билан кураш олиб боришлари кераклигини таъкидлади. Ўртоқ М. Иброҳимов областда маккажўхори етиштириш соҳасидаги йўл қўйилаётган камчиликларни танқид қилди. У айтдики, кўпгина ёшлар бу йил машҳур жўхорикор Любовь Ли тажриба мактабида ўқиб, малакаларини оширдилар. Бироқ айрим ўртоқлар ўз жойларига қайтиб боргач, жўхорикорликни ташлаб, бошқа ишга ўтиб кетганлар.

Фрунзе район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Исломов район комсомолларининг коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдаги ҳиссалари, район комсомол комитетининг эскилик сарқитларига қарши кураш соҳасидаги иш тажрибалари ҳақида сўзлади. Ўрта Чирчиқ районикомсомол комитетининг секретари ўртоқ Хўжаева гектаридан камида 25 центнердан «оқ олтин» етиштириш ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтириш учун район йигит ва қизлари амалга ошираётган тадбирлар тўғрисида гапириб берди.

Пленум қатнашчилари Тошкентдаги 144-мактабнинг 11 синф ўқувчиси Алижоновнинг чиқишини қизғин кутиб олдилар. У ўз сўзида бу йил мактабни тугатаётган 22 комсомол аъзосининг қўриқ ерларга бориб ишлаш истаги борлигини айтади ва область комсомол комитетидан уларни Мирзачўлда янги ташкил қилинган совхозлардан бирига юборишини илтимос қилади.

Пленумда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқов нутқ сўзлади. Пленум ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Қ. Муртазоев қатнашди.

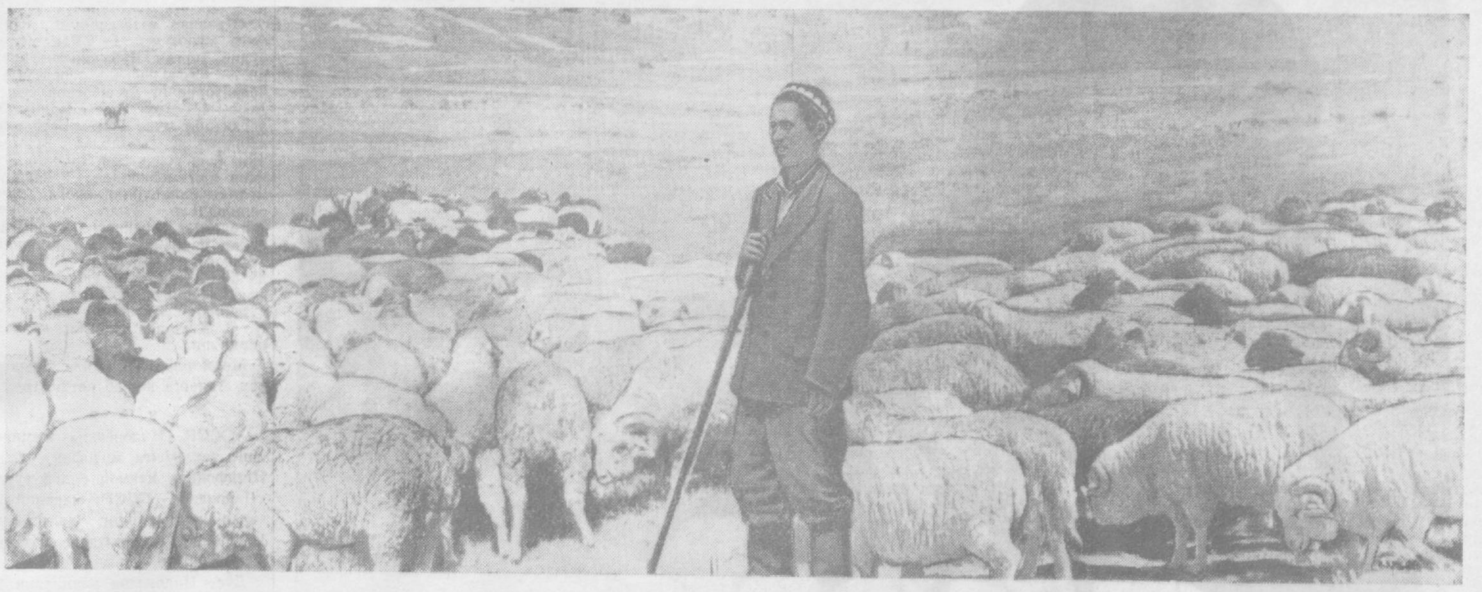

Суратларда: 1. Совхознинг биринчи бўлими бош чўпони ўртоқ Носиржон Райимқулов ўз отарида. 2. Тўртинчи бўлимнинг бош чўпонларидан (чапдан) Ҳасан Хожиев ва Холбой Назарқулов ўртоқлар қўйларининг жунини қирқиб олишаётир.

Автор фотолари.

Ғўзаларни кўндалангига культивация қилишни тўғри ўтказайлик

Бу йил республикамиз колхоз ва совхозларида 1250 гектар ердаги ғўза механизмлар ёрдамида икки томонлама парвариш қилинади. Ана шу майдоннинг катта қисми, яъни 180 минг гектари Тошкент областига тўғри келади.

Кўндалангига ва узунасига культивациянинг максимал фойда келтириши учун трактор ва культиваторларни ўз вақтида ва яхши тахт қилиб қўйиш, квадрат-уялаб экилган ғўзаларни биринчи марта кўндалангига ишлашни ҳамда қаторлаб экилган экинларни механизмлар ёрдамида букетлашни тўғри ўтказиш, уяларни, букетларни қўлда яхшилаб ростлаб чиқиш лозим.

Бу йил сувнинг камчил бўлиши сабабли қатор ораларини максимал кенгликда юмшатиб узунасига, кўндалангига культивация қилиш, айниқса, катта аҳамиятга эга бўлади, чунки квадратнинг катта қисмида тупроқ юмшатилса, нам яхши сақланади.

Биринчи марта кўндалангига культивация қилиш энг муҳим ва масъулиятли ишдир. Шундан кейинги культивацияларнинг сифати биринчи культивациянинг тўғри ўтказилишига боғлиқ бўлади. Кўндалангига культивацияни чигит юз процент униб чиқишини кутиб ўтирмай далада кўндаланг қаторлар кўзга ташланиши биланоқ бошлайвериш керак.

Чопиқ агрегатининг техника жиҳатдан нуқсонсиз ва тўғри мосланган бўлиши биринчи ва ундан кейинги кўндалангига культивацияни тўғри ўтказишнинг зарур шартидир.

Ишга киришишдан олдин трактор рулининг лиқиллаб туришини йўқотишга ва тормозларнинг бенуқсон бўлишига алоҳида эътибор бериш зарур. Агар тормозларда нуқсон бўлса даланинг этагида тракторни кичик майдончада айлантириб қайилтириш мумкин бўлмайди, натижада трактор айланадиган жойда кўплаб ғўза нобуд бўлади.

Тракторнинг роли лиқиллаб турса, трактор бир текисда юролмайди, уни бошқариш қийинлашади ва тракторчи тез чарчаб қолади. Агар роль тўғри созланган бўлса, ДТ-24-3 ва «универсал» трактори рулининг лиқиллаб туриши 1/10 айланишдан, Т-28Х тракторлари рулининг лиқиллаши 1/18 айланишдан, яъни 20 градусдан ошмаслиги керак. ДТ—24—3 ва Т—28Х тракторларида рулнинг лиқиллаб туришини йўқотиш учун ғилдирак шарнирларининг тирқиши ҳамда руль механизмидаги цилиндрик ва червакли ўқлар бирлашган жойдаги тирқишлар тартибга солинади. «Универсал» тракторида тишли секторни шестерня ўқига ёки руль ғилдирагининг валига ва руль ғилдирагининг ўзига маҳкам ўрнатилмаганлиги натижасида, шунингдек тишли передача шестернясининг эскириб қолганлиги натижасида руль лиқилдоқ бўлиб қолади. Бундай нуқсонларни йўқотиш учун оралиқларга зич ўрнашадиган шпункалар қўйиб тишли передачаларнинг орасига темир тахтачалар жойлаштириб, тирқичларни камайтириб, зарур бўлган ҳолда эски шестерняларни янгисига алмаштириш лозим.

Культиваторда грядилларнинг тўғри чизиқ бўйлаб юришини текшириб кўриш, зарур бўлган ҳолларда уларни тўғрилаб қўйиш, болтларнинг маҳкам буралганлигини ва иш органларининг ўткирлигини текшириб кўриш лозим.

Культиваторларнинг ортки ғилдираклари олдига дўнгларни текислаб кетадиган асбоб, албатта, ўрнатилган бўлиши шарт. Бунинг учун ён томондаги ярим рамаларга биттадан учи найза тиргакли грядил ўрнатилади. Грядиллар ғилдиракларнинг олдига, уларнинг қоқ ўртасига рўпарама-рўпара қилиб жойлаштирилади.

Бундай текислагичларни қўлланиш тракторнинг тебранишини анча камайтиради ва шу билан тракторчининг иш шароити яхшиланади.

Культиватордаги ғилдиракли грядиллардан бошқа ҳамма прядилларга тўғрилагич ғалтаклар ўрнатилган бўлиши керак. Улар тупроқнинг белгиланган чуқурликда юмшатилиб кегилишини таъминлайди. Натижада кесак кўчиш ва ғўза тупларининг кўмилиб кетиши ҳолларига йўл қўйилмайди.

Шундан кейин махсус андазалардан фойдаланиб иш органларини жой-жойига қўйишга киришилади.

Энг оддий андаза иккита рейкадан иборат бўлиб, уларга бўёқ билан кетма-кет такрорланувчи икки йўл чизиқ чизиб чиқилган бўлади. Чизиқларнинг бири қатор ораларидаги юмшатиладиган зона кенглигини иккинчиси юмшатилгандан кейин қоладиган зона кенглигини билдиради. Рейкаларни шундай ўрнатиш кераккн, уларнинг қоқ ўртаси тракторнинг узун ўқи рўпарасига тўғри келсин. Шу билан бирга бир рейкани, олдинги ғилдиракнинг орқасига иккинчисини эса трактор ортқи ғилдирагининг орқасига ўрнатилади. Шундан кейин рейкалар ерга михлаб қўйилади. Сўнгра бўёқли чизиқларнинг четларига ип тортиб михлар билан маҳкамланади. Культиваторнинг иш органларини шу иплар бўйлаб ўрнатилиб чиқилади, (1-расм).

Квадрат-уялаб экилган ғўзаларни биринчи марта кўндалангига ишлашда ва қаторлаб экилган экинларни букетлашда культиватор тиғи қирқиб кетадиган зона кенглигини шундай танлаш кераки, экиннинг қандай схемада экилганидан қатъий назар, қолдириб кетиладиган букетнинг узунлиги 15 сантиметрдан ошмасин. Грядилдаги тиғларни бир-бирига қарама-қарши қилиб эмас, балки бироз қийшиқроқ қилиб ўрнатилади. Шундай қилганда уларнинг орасига кесак ва бегона ўтлар тиқилиб қолмайди.

Тупроқни яхши юмшатиш ва қирқилган ўсимликларни таги билан суғуриб ташлаш учун тиғларнинг кетига ўткир учли сихча ўрнатилади. Тиғлар 6—8 сантиметр, ўткир учли сихча эса 8—10 сантиметрлик чуқурликдан юриб ўтиши керак. Тиғлар ва сихчалар яхши чархланган тор бурчак билан (қия ҳолда) кириб борадиган бўлиши зарур. Тиғ ва сихчалар тупроққа кенг бурчак билан кириб борса, иш органларининг олдида тупроқ тўпланиб қолади, ўсимлик кўмилиб кетади ва иш органларининг юриши ниҳоятда оғирлашади.

Тиғларнинг тупроққа ботиш бурчагини тўғри белгилаш учун уларни метал устунчага ўртача холатда больт билан маҳкамлаб қўйиш керак. Бунда тиғнинг тупроққа ботиш бурчаги 15—18 градусни ташкил этади. Сихчанинг учи тиғ учидан 1—2 сантиметр пастроқ туриш керак. Шундай бўлганда ўткир учли сихча тупроққа яхши ботади ва нам тупроқни юқорига ағдариб ташламайди. Иш органларини тўғрилаб олингач, уларнинг қандай чуқурликда юриши текширилади.

Қаторлаб экилган экинларни механизмлар ёрдамида букетлаш учун культиваторнинг икки томонига узунлиги культиватор юмшатадиган зона кенглигига тенг келадиган маркерлар ўрнатилади.

Чигит квадрат-уялаб экилган жойда букетлар ва уяларни қўлда рослаб кетишга алоҳида эътибор бериш зарур. Бу ишни сира кечиктирмай, хато жойларга яхши ивитилган чигитни қайтадан экиш билан бирга ўтказиш керак. Букетларни ростлаганда букет ўртасида учтадан ортиқ кўчат қолдирмаслик ва кўндаланг қаторларнинг тўғри чизиқли бўлиб чиқишига алоҳида эътибор бериш зарур. Букетларни ростлаш ва қайтадан чигит экиш пайтида ишловчилар, албатта, кўндаланг қаторнинг бўйига қараб харакат қилишлари зарур.

Ғўзаларни узунасига ва кўндалангига ишлаш учун ҳам культиватор андаза ёрдамида мосланади ва яхшилаб текшириб кўрилади. Ғўза узунасига культивация қилинаётганда культиваторнинг юриши сеялка юриб ўтган йўлга тўғри келиши керак.

Биринчи марта узунасига культивациялашда тиғларни ҳимоя зонаси 8—10 сантиметр ва юмшатиш чуқурлиги 6—8 сантиметр қилиб ўрнатилади.

Ротацион иш органлари қатор орасидаги тупроқни ўсимликларга бевосита яқин жойдан юмшатиб кетади, лекин уларга зарар келтирмайди. Шу билан бирга ротацион юлдузчалар бегона ўтларни қисман йўқотиб кетади. Ротацион иш органларидан фойдаланилганда кетмон чопиққа ҳожат қолмайди. Унинг ўрнига фақат уялардаги ўтларни юлиб ташланади холос. Шундай қилиб ғўза парваришида қўл меҳнати анча кам сарфланади.

Механизаторлар шу нарсани доимо эсда тутишлари керакки, культивация қанчалик сифатли ўтказилса, жумладан қатор оралари қанчалик нормал юмшатилса пахта ҳосили шунчалик юқори бўлади.

Биринчи марта узунасига ва кўндалангига культивация қилишда ва қаторлаб ўстирилган ғўзаларни букетлашда ротацион юлдузчаларни тиғлар билан галмагал қилиб ўрнатилади ва ҳимоя зонаси қатордан ёки уянинг ўртасидан 3—5 см келадиган қилиб белгиланади. Бунда тиғлар шундай ўрнатиладики, уларнинг вертикал чеккаси ички юлдузчанинг кетида турадиган бўлиши керак. Ротацион юлдузчаларнинг тупроқни юмшатиш чуқурлиги 3—4 см чамасида, яъни чигитни кўмиб кетиш чуқурлигига тенг бўлиши керак.

Маълумки, ғўзалар дастлабки ўсиш даврида озиқли моддаларни кўп талаб қилади. Шунинг учун экиш билан бир вақтда ўғит солиб кетилади, ёки биринчи култивация билан баравар барвақт озиқлантирилади.

Иккинчи расмда ротацион иш органлари тиғлар ва ўткир учли сихчанинг ўғит солгич билан биргаликда культиваторда жойланиш схемаси келтирилган. Расмдан кўриниб турибдики, иш органлари, шу жумладан ротацион иш органлари ҳам улар учун қабул қилган схема асосида жойлаштирилади. Ўғит солишда эса культиваторга қўшимча равишда ўғит солгич механизм ўрнатилиши керак. Шунингдек иккита қўшимча секциялар (грядиллар) ҳам ўрнатилади. Уларнинг ҳаммаси НКУ-4-6А культиватори деталлари комплектига киради. Қўшимча секцияларни культиваторнинг ортқи рамасига, ўрталиқдаги иккита қатор оралиғига ўрнатилади. Бу секцияларга ҳар бирининг ҳимоя зонаси 15—18 см келадиган ва ўғитни 12—14 см. чуқурликка кўмиб кетадиган иккита ўғит солгич ўрнатилади... Шундай қилиб, ўрталиқдаги қатор ораларининг ҳар бирида иккитадан секция бўлади. (Олдинги ва ортқи бурсларда) Кўндалангига ишлаш билан бир вақтда ўғит ҳам солиб кетиш учун ўғит солғичнинг ҳимоя зонаси 18—20 сантиметрли қилиб ўрнатилади. Яъни уни уя узунлигининг ярмисига қадар катталаштиради (2А-расм).

Дастлабки культивацияда техникадан тўғри фойдаланиш ўсимликларнинг яхши авж олиши ва мўл ҳосил тўплашини таъминлайди.

Г. РУДКОВ,
техника фанлари кандидати.

Р. БОИМЕТОВ,
САИМЭ инженери.

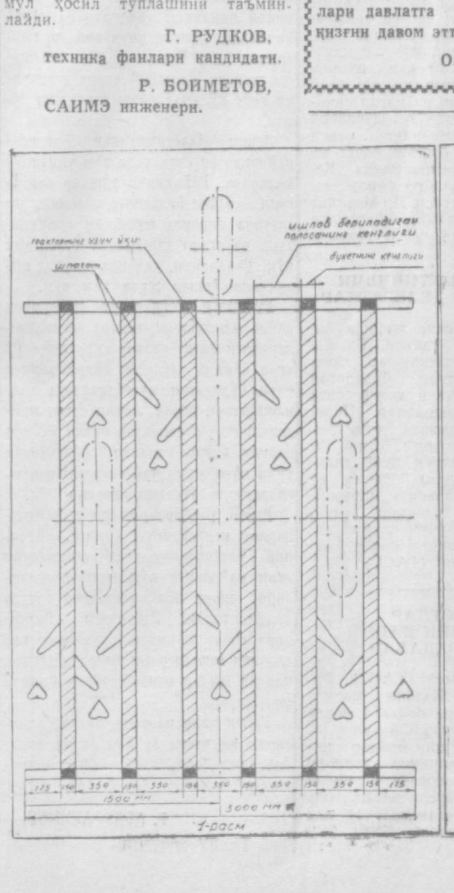

1-расм

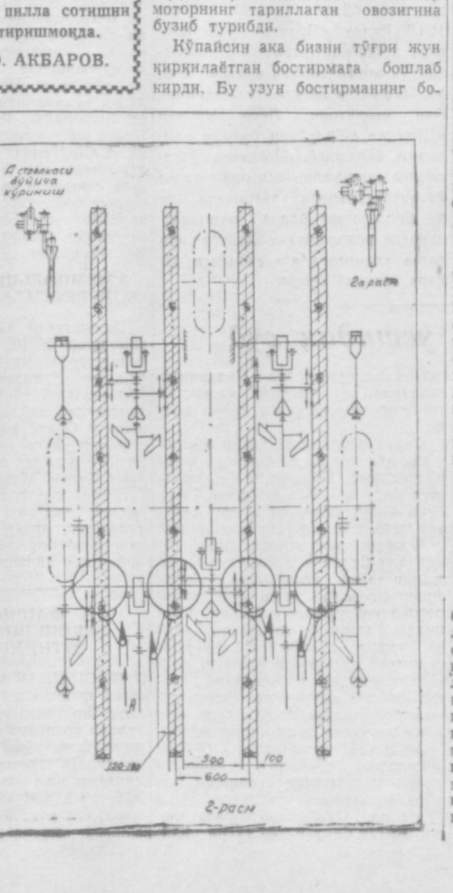

2-расм

ИЛҒОР ПИЛЛАЧИЛАРГА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети давлатга пилла сотиш юзасидан бошланган социалистик мусобақанинг 11 майдан 16 майгача бўлган якунини кўриб чиқдилар. Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Гулистон районига** берилди (район партия комитетининг секретари **Абдунабиев,** район ижроия комитетининг раиси **Пирманов,** район комсомол комитетининг секретари **Тошматов,** район пиллачилик бўлимининг мудири **Қаюмова** ўртоқлар). Бу район ўтган беш кунликда давлатга 43,3 процент пилла сотиб юқори кўрсаткичларга эришган ва пилла тайёрлаш йиллик планини 67,7 процент миқдорида бажарган.

Область партия комитети ва область ижроия комитети давлатга пилла сотиш юзасидан **Калинин районн** (район партия комитетининг секретари **Алимов,** район ижроия комитетининг раиси **Убайдуллаева,** район комсомол комитетининг секретари **Мухснова,** район пиллачилик бўлимининг мудири **Бережнова** ўртоқлар). **Бекобод районн** (район партия комитетининг секретари **Аҳмедов,** район ижроия комитетининг раиси **Исмоилов,** район комсомол комитетининг секретари **Қамбаров,** район пиллачилик бўлимининг мудири **Эрматов** ўртоқлар) ва **Бўка районн** (район партия комитетининг секретари **Обидов,** район ижроия комитетининг раиси **Қодиров,** район комсомол комитетининг секретари **Пайшанов,** район пиллачилик бўлимининг мудири **Шокиржонов** ўртоқлар)нинг яхши ишлаганликларини қайд қилди.

Ҳар қутисидан 116 килограммдан

«Пискент» совхозининг 2-бўлими пиллачилари катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Бу ерда ҳар қути ипак қуртидан ўрта ҳисобда 116 килограммдан юқори сифатли пилла ҳосили олинди. Бўлим давлатга ҳаммаси бўлиб 5 минг килограммга яқин пилла сотди.

Холбуви Қирғизбоева ва Иброҳимқул Раҳимқулов ўртоқлар бошчилик қилаётган звеноларнинг аъзолари айниқса катта ғайрат қилишаяпти. Улар шу кунга қадар ҳар қути ипак қуртидан 120 килограммга яқин ҳосил олдилар.

Шу кунларда бўлим ипакчилари давлатга пилла сотишни қизғин давом эттиришмоқда.

О. АКБАРОВ.

КАТТАСОЙ КИШИЛАРИ

ЛАВҲА

Яхши хабарнинг учқур қаноти бўлади, деб бечиз айтишмайди. «Ховос» совхозининг чорвадорлари жун тайёрлаш йиллик планини баҳорги қирқимнинг ўзидаёқ бажариш учун курашишаяпти» деган хушхабар узоқ Каттасой яйловларидан пойтахтга қанот қоқиб келди. Каттасой кишиларининг иши билан танишмоқ истагида йўлга чиқдик...

Йўллар, Мирзачўлнинг бағрини тилиб ўтган сокин сувдай текис йўллар... Баҳор айёмида бу йўлларнинг файзига-файз, латофатига-латофат қўшилди. Яшил квадратлар денгизида сузаётган тракторларни, жўякларга ҳаёт суви тараётган миришкорларни, тайёрлов пунктларига пилла ташиётган машиналарни кўриб беҳад қувонасан киши. Шу йўлларга туташиб кетган ирмоқ йўллардан юрсанг, миришкор деҳқонлар, ишчан механизаторлар, моҳир чорвадорлар ҳузурига борасан, қишлоқ ҳаёти кўз ўнгингда жўш уради.

Биз ўтирган «Газик» ана шундай ирмоқ йўлларнинг биридан юриб, Каттасой томонига йўналаяпти. Машинани совхоз директори Кўпайсин ака Тўрабековнинг ўзи моҳирлик билан бошқариб боряпти. Совхоз маркази ортда қолиб, кўздан ғойиб бўлгач, бепоён ғаллазор бошланди. Йўлнинг икки томонида ҳам нариёғи уфқларга туташиб кетган ямяшил ғаллазор. Гўё поёнсиз яшил гилам тўшалган дейсиз, бу ерларга.

— Совхозимиз кўптармоқли хўжалик,— деб гап бошлади директор.— Ишчиларимиз дон, гўшт, сут, тухум, жун, пилла, бу йилдан бошлаб пахта етиштириш соҳасида фидокорона меҳнат қилишяпти. Етакчи соҳамиз дончилик. Бу йил 10 минг тоннага яқин дон етиштирамиз.

Машина гўё «учиб» борарди. Чамаси йигирма километр йўл юрибмиз ҳамки, ғаллазор тугамайди.

— Ғаллазорнинг поёни борми ўзи?

— Ҳа, ҳўв нарироқда,— кулиб қўйди Кўпайсин ака.— ахир ғаллазоримиз 18 минг гектар-да!

Совот қишлоғидан ўтганимиздан сўнг пасту-баланд адрлар, серўт яйловлар бошланди. Машина ярмидан кўпроғи қават-қават тошга айланган улкан тепаликдан ошгач, сойликка қараб шўнғиб кетди.

— Мана, Каттасойга ҳам келдик,— деди директор ва машинани қирғоғига беш-олти иморат жойлашган сой лабида тўхтатди.

Оҳ, қандай ажойиб жойлар-а, бу ерлар. Мусаффо осмон, ямяшил яйлов, Хўжамишкан тоғларидан оқиб келаётган ферузадай кўмкўк ўйноқи сув кишига ҳузур бағишлайди. Баҳор қуёшининг саҳий нурлари сув тубидаги чақир тошлар чеҳрасида жилваланади. Сой сокинлигини жун қирқувчи агрегатларни ишлатаётган электр моторнинг тариллаган овозигина бузиб турибди.

Кўпайсин ака бизни тўғри жун қирқилаётган бостирмага бошлаб кирди. Бу узун бостирманинг бошидан охиригача икки қатор қилиб аппаратлар ўрнатилган. Жун қирқаётган қирқ йигит тиним билмайди. Директор йигитларнинг ишини кузатиб юрган икки кишини бизга таништирди. Буларнинг бири тўлачадан келган, 40—45 ёшлар чамасидаги киши — хўжалик ишлари бўйича директорнинг ўринбосари Исроил Совуров, иккинчиси қотмадан келган, хушмўйлови қорамтир юзига хўп ярашиб тушган киши — 4-бўлим бошқарувчиси Тошпўлат Алимбердиев эди.

— Ўртоқ Совуровни шу ердаги ишларга шеф қилиб қўйганмиз, деди директор.

— Йиллик план шу биринчи қирқимнинг ўзидаёқ ошириб бажарилади. Бу гапларни қулоққа хуш ёқиши учун айтаётганимиз йўқ. Бундай дейишимизга асос бор.

Исроил ака айтган «асос»га қизиқиб қолдик. Бу қандай асос эканки, совхоз ўтган йиллари ҳатто икки қирқимда ҳам бажара олмаган планни баҳорги қирқимдаёқ бажаришга имкон берса?! Гапни кавлаб шундай асос бор эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Аввалабмбор бу йилги баҳор чорвадор учун жуда қўл келди. Табиат бутун саҳийлигини сочди, керагича ёмғир ёғди. Оқибатда ҳамма жойда бўлгани каби Каттасой яйловларида ҳам ўт-ўланлар шундай гуркираб ўсдики, асти қўяверасиз. Катта сой чўпонлари ҳам табиатнинг саҳийлигига жавобан ғайрат шижоат кўрсатдилар. Қарс икки қўлдан чиқади деганларидек меёрига етказиб боқилган қўйларнинг жуни ўт-ўланлар каби гуркираб ўсди. Илгариги йиллари қўйларнинг жуни ҳар бир бўлимнинг ўзида қирқиларди. Натижада жун қирқимида юзга яқин одам, 6 та агрегат, 5 машина, 6 приёмщик ва ҳоказолар банд бўларди. Аппарат етишмагач, жун қўлқайчи билан ҳам қирқиларди. Бу йил жун қирқими бир жойнинг ўзида — Каттасойда ўтказилаяпти. Энди бу ишга 45 одам, 1 машина, 1 агрегат, 1 приёмщик банд бўлаяпти, холос. Совхоз дирекцияси илғор жун қирқувчиларни рағбатлантириш учун катта мукофот ажратди...

Бостирмада қирқим ҳамон жадал борарди. Бўлим бошқарувчиси Тошпўлат ака йигитларга ҳавас билан қараб олдида, кейин аста гап отди:

— Йигитларимиз аппаратда жун қирқишни пухта эгаллаб олишган. Бош чўпонларимиздан Зикир Саидов, Совуб Асроров, Холбой Назарқулов, Арслон Умарқуловларнинг ҳар бири кунига 100 дан ортиқ қўйни қўлдан чиқараяпти. Шу йигитларимизнинг ҳиммати туфайли бўлимимиз бўйича жун тайёрлаш планини бугун бажардик.

— Ҳар бир қўйдан олинаётган жуннинг кўплигини ҳам айтиб қўй, Тошпўлат,— гапга аралашди Исроил ака,— бултур икки қирқимда бир қўйдан 1 кило-ю 200 граммдан жун олинган эди. Ҳозир биринчи қирқимнинг ўзидаёқ бир кило-ю 700, бир кило-ю 800 граммдан олинаяпти.

Ташқарига чиқдик. Электр мотор ҳамон атрофга шовқин таратаяпти. Бу моторни агрегатнинг юраги десак бўлади. Шу «юрак» бир дақиқага тўхтаб қолса ҳам ишнинг белига тепади. Агрегат механиги Петр Никитович Кругляк шунинг учун ҳам мотор ёнидан нари жилмайди.

Ҳўв нарироқдаги тепаликнинг этагида икки-уч отар қўй ўтлаб юрибди.

— Бу қўйлар қирқимдан чиққанми?

— Йўқ, — деди директор, — биринчи бўлимнинг қўйлари. Қирқимга навбат кутаяпти. Қани юринглар ўша томонга.

Хўжамишкан сувидан кечиб ўтиб чўпон Абдуқаххор Қодировнинг отарига яқинлашдик.

— Хорманг, Абдуқаххорбой, — деди Кўпайсин ака, — қўйлар жунининг чўғи қалай?

— Жуда соз, Кўпайсин ака. Мана буни қаранг, — деб ишора қилди у, — узунлиги тўрт энликдан ошиб турибди.

Бош чўпонлардан Ҳариф ака Сафаров, Носиржон ака Райимқуловлар билан суҳбатлашиб турган эдик, агрегат ишлаётган бостирмадан бир киши чиқди-да, икки қўлини оғзига карнай қилиб: «ҳўв, Носиржон, қани, отарингни ҳайда бу ёққа!» деб қолди. Бу — биринчи бўлим бошқарувчиси Маманави ака Додабоев эди. Носиржон ака қўйларини ўша томонга ҳайдаб кетди...

— 4-бўлимнинг қўйлари ҳам қўлдан чиқди, — деди директор. — энди жуни қирқилмаган ўн минг бош қўйимиз қолди. Булар ҳам бир ҳафта ичида қўлдан чиқарилади. Ўшанда 30 тонна жун тайёрлаган, йиллик планни юз поиз бажарган бўламиз. Жун планини тўлдирсак, бу иккинчи ютуғимиз бўлади.

Каттасой кишилари ҳар қандай вазифанинг уддасидан чиқадиган кишилар. Улар илғорликка интилаётган эканлар, оқ йўл тилаймиз.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ КОМИТЕТИДА

17 майда Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Мажлисда республикадаги колхоз ва совхозларда маъмурий-бошқарув аппаратини қисқартириш тўғрисидаги масала қараб чиқилди. Ўзбекистоннинг барча районларидаги хўжаликларда ортиқча штатларни кескин суратда қисқартириш ва шу йўл билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча арзонлаштиришга эришиш зарур эканлиги таъкидланди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарликни яхшилаш соҳасида қилинган ишлар тўғрисида Наманган территориал колхоз-совхоз бошқармасининг ҳисоботи тингланди. Шу бошқарманинг бошлиғи А. Бозоров бу тўғрида ҳисоб берди. Бошқарманинг фаолиятини янада такомиллаштириш ва, аввало, пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлигини оширишда, колхоз ва совхозларнинг экономикасини юксалтиришда қолоқ хўжаликларга ёрдамни кучайтириш юзасидан тавсияномалар берилди.

Комитет озуқа экинлари экиш планини бажариш якунлари ва барча чорва молларни зарур миқдорда ем-хашак билан таъминлаш чоралари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Колхоз ва совхозларда ем-хашак базасини бутун чоралар билан ривожлантириш ҳозирги вақтда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг энг асосий резерви эканлиги таъкидланди.

Мажлисда Самарқанд областидаги «Ударник» совхозининг дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олиш ва ғаллани қисқа муддатларда давлатга топшириш юзасидан белгилаган тадбирлари қараб чиқилди ва маъқулланди.

Комитет махсус комиссия тузди. Бу комиссияга Ўзбекистонда бу йил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва уларнинг таннархини камайтириш соҳасида қўшимча тадбирлар ишлаб чиқиш топширилди. (ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Алипаша овга чиқди“

Алипаша Гулиев дуохон ва табиблик ниқоби остида товламачилик ва қаллоблик қилгани учун суд бўлиб қамалиб чиққан, касални даволайман деб бешбаттар қилиб қўйгани учун Сирдарё районида роса дўппосланган. Лекин шунга қарамай, ўзининг қора ишини ҳозир ҳам давом эттирмоқда. У, ўтакетган хотинбоз, нопок одам, деб ёзилган эди газетамизнинг шу йил 30 март сонида юқориндаги сарлавҳа билан босилган фельетонда.

Пискент район прокурори ўртоқ К. Обидовнинг редакцияга хабар қилишича, фельетонда келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланган. Пискент район халқ суди А. Гулиевнинг жиноий ишини кўриб, уни икки йил муддатга озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этган.

Тошкент янгиликлари

БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛАРГА ЁРДАМ

Ўзбекистон Давлат бадиий адабиёт нашриёти Республика халқ ижодиёти уйи томонидан тайёрланган Р. Расулеванинг «Ўзбек бадиий каштачилиги» китобини босиб чиқарди. Китобда каштачилик техникаси, материали, тикув асбобларидан фойдаланиш йўллари ҳақида қимматли кўрсатмалар бор.

Бундан ташқари, Ўзбекистон халқ рассоми М. Раҳимов томонидан ёзилган «Ёғочга нақш ишлаш» номли қўлланма ҳам ҳаваскор наққошларга яхши совғадир. Журналист Н. Аҳметовнинг «Рассомчилик — иккинчи касб» очеркида Чирчиқ Маданият саройининг ҳаваскор рассомлари тўғрисида ҳикоя қилинади.

Халқ ижодиёти уйи коллективи яна яқин кунлар ичида коммунистик жамият кишисининг ахлоқи ва эстетик тарбиясига бағишланган бир қатор қўлланмалар тайёрлашни планлаштирган.

О. АПУХТИН.

ЯНГИ ПОЛОТНОЛАР

Ўзбекистон давлат санъат музейининг тасвирий санъат бўлими шу кунларда тамошабинлар билан айниқса гавжум бўлмоқда. Бу ерга ўзбек рассомларининг янги ишланган полотнолари қўйилган. Табиат манзаралари тасвирининг устаси Ўрол Тансиқбоев сўнгги пайтларда яратган 10 та ёрқин асари билан бу виставкада қатнашган. Унинг «Эрта тонг», «Тоғдаги куз», «Тонгда» каби картиналарида республикамизнинг гўзал табиат манзаралари, серфайз далалари ўз аксини топган.

Ёш рассом Волковнинг «Бизнинг дўстимиз» деб аталган асари маҳорат билан ишланган. Унда машҳур француз рассоми Пикассонинг сиймоси тамошабин кўз ўнгида жонли гавдаланади.

Булардан ташқари А. Абдуллаев, С. Абдуллаев, Аҳмедов, Вико, Елизаров, Оганесов ва бошқа рассомларнинг асарлари ҳам шу бўлимдан ўрин олган.

Т. АБДУЛЛАЕВ.

Журналистларнинг Бутуниттифоқ семинари

МОСКВА, 16 май. (ТАСС). Журналистларнинг Марказий уйида адабиёт ва санъат мавзуларида ёзувчи журналистларнинг етти кунлик Бутуниттифоқ семинари ўтказилмоқда. Семинарда республика, область, районлараро ва шаҳар газета редакцияларининг ходимларидан 150 дан ортиқ киши қатнашмоқда. Етакчи адабий ва театр танқидчилари, марказий газета ва журналларнинг ходимлари семинар қатнашчилари учун доклад ва ахборот ўқидилар.

Семинарнинг бугунги машғулотида журналистлар ижодий союзларнинг вакиллари билан учрашдилар. Учрашувни СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Правда» газетасининг бош редактори П. А. Сатюков очди.

СССР Композиторлар союзи правлениесининг секретари Д. Шостакович семинарда сўзга чиқиб, кундалик тақриз ишлари газеталарда ҳали дуруст йўлга қўйилмаганлигини айтди.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари А. А. Сурков айтдики, матбуот унчалик мазаси йўқ баъзи адабий асарларга ҳаддан ташқари кўп эътибор беради. Айни маҳалда таҳлил қилиш ва баҳо беришга муҳтож бўлган романлар, повестлар, шеърлар эътибордан четда қолиб кетмоқда.

РСФСР халқ артисти Б. А. Смирнов, СССР Бадиий академиясининг президенти Б. В. Иогансон, СССР Кинематография ходимлари союзи ташкилот комитетининг раиси, кинорежиссер И. А. Пирьев, ёзувчи В. М. Кожевников ва бошқалар журналистлар ҳузурида нутқ сўзладилар.

Бурчмулла дам олиш уйида

Бўстонлиқ районидаги Бурчмулла дам олиш уйида мавсумга яхши тайёргарлик кўрилди. Чамандай очилган гулзорлар, шўх оқар зилол сувлар, кўмкўк майсалар дам олувчиларни ўзига чорламоқда.

Дам олиш уйига бу йил 3 минг сўмлик китоб сотиб олиниб, кутубхона ва очиқ қироатхона ташкил этилди. Шахмат ва биллиард ишқибозлари учун эса яна 5 та шахмат-шашка ҳамда 3 та биллиард сотиб олинди, қўшимча ўйин заллари қурилди. Бир йўла 150 кишига хизмат қилувчи ошхона, 250 кишилик кинотеатр, радиоузель ва бошқа маданий-маиший binолар янги жиҳозлар билан безатилди.

Дам олиш уйининг соя-салқин боғларига 100 та уч кишилик скамейкалар қўйилган. Ток навдалари чирмаштирилган сўрилар янгитдан ишланиб, кўзни қувнатадиган турли бўёқлар билан бўялди. Бу йил эрта баҳорда экилган 2 минг туп терак, 250 туп ток яхши ривожланмоқда. 150 туп атргул, 450 минг туп чинни гул ҳозир хушбўй ҳид таратиб, очилиб ётибди.

Дам олиш уйи ҳордиқ чиқарувчиларнинг дастлабки группасини — 200 дан ортиқ кишини қабул қилиб олди.

И. РУСТАМОВ,
М. ЙЎЛДОШЕВ.

Калинин районидаги «Ўзбекистон» колхозида қулупнайдан мўл ҳосил етиштирилди. Давлатга 15 тонна қулупнай етказиб беришга аҳд қилган колхозчилар ҳозир кунига 700 килограммдан ошириб ҳосил узмоқдалар. Суратда: сабзавотчилик бригадасининг пешқадамларидан бири ўртоқ Машҳура Юсупова.

А. Абалян фотоси.

ҲОДИСА

БОЛАЛАР ҲАЁТИ САҚЛАНИБ ҚОЛИНДИ

1-«Оҳангарон» совхозининг ишчиси Юн Анатолий юқори ҳарорат билан уйида бетоб ётарди. Кечаси соат 10 яримларда қўшни уйдан ёш болаларнинг дод-фарёди бемор қулоғига чалинди. Юн Анатолий оғир аҳволига қарамай қўшниси Иван Евгеньевнинг уйи томон борди, эшикка яқинлашганда хона ичидан бурқсиб тутун чиқаётганини кўрди. Бироқ уй эшиги устидан қулф экан. Маълум бўлишича, Иван хотини билан бу ердан бир километр узоқдаги фермага чўчқаларга қарагани кетган экан.

Юн Анатолий дарҳол уйидан болта олиб чиқиб эшикни бузади ва воқеадан қўни-қўшниларни хабардор қилади. Қўшнилар дастлаб 11 ойлик Петяни, сўнг 3 яшар Павликни аланга ичидан олиб чиқишади. Ўз хушёрлиги билан икки гўдакни касал холига қарамай ўлимдан асраб қолган Юн Анатолийга совхоз ишчилари ва болаларнинг ота-онаси чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирдилар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

ҲИНДИСТОНЛИКЛАР ЎРТА ОСИЁ ҲАҚИДА

АРХИВ МАТЕРИАЛЛАРИ ОРАСИДА

Ҳиндистон ва Ўрта Осиё халқлари ўртасидаги маданий алоқалар тарихига оид жуда кўп фактлар орасида Туркистонга келган сайёҳларнинг ёзиб қолдирган ёдгорликларини ҳам унутмаслик керак. Бу сайёҳлардан бири — ўз номини Абд-ур-Рауф таҳаллуси билан яшириб юрган киши Бухоро хонлиги ҳақида қизиқ нарсалар ёзиб қолдирган. Унинг китоби нашр этилиши биланоқ Ўрта Осиёдаги кенг жамоатчилик эътиборини ўзига жалб этган ва 1913 йилда форс тилидан рус тилига таржима қилинган. Бу китоб 1913 йилда Самарқандда «Ҳинд сайёҳининг ҳикоялари» («Бухоро қандай бўлса шундай») номи билан нашр этилган.

Китобнинг автори ҳақида маълумотлар жуда оз. Авторнинг ҳинд мусулмони бўлгани, Деҳлида яшаганигина маълум. Бухорога у 1909—1910 йилларда келган ва хонликда бир неча ой турган. Китобдан маълум бўлишича, Абд-ур-Рауф юксак маълумотли, шарқ ва ғарбий Европа маданияти билан яхши таниш киши бўлган.

Китоб автори Бухоронинг оддий меҳнаткаш халқига зўр ҳурмат билан муносабатда бўлади, унинг меҳнатсеварлиги ва ҳунармандчилик санъатини алоҳида таъкидлайди.

Автор рус протекторатининг ўрнатилиши Бухоро ҳаётига қандай таъсир кўрсатаётганлигини ёзади. У, Бухорода рус врачи билан бўлган учрашувини зўр мамнунлик билан баён қилади ва унинг олижаноб фаолиятига меҳр қўяди.

Бироқ, ўша вақтда Бухорода ҳукмрон бўлган зулм ва адолатсизлик ҳинд сайёҳида қонуний норозилик туғдиради. Автор ҳамма балоларнинг боиси жоҳил мусулмон руҳонийлари ва амир амалдорларининг танҳо ҳукмронлигида деб билади. Сайёҳ Бухородаги ҳаётнинг жуда кўп томонларини қаттиқ танқид қилади. Порахўр қозилар, дуохон ва табиблар, Бухоро армияси деб аталган ва шарафли бурчни бажариш учун эмас, балки жазо муддатини ўташ учун тузилган армияни ва бошқаларни қоралайди.

Умуман олганда, ҳинд сайёҳининг китоби Бухоро хонлиги ҳақида ҳаққоний маълумотлар беради.

Ўтмиш материаллари орасида Туркистон ҳақида ҳинд газеталарида эълон қилинган мақола ва хабарлар ҳам анча қизиқарлидир. Бу ўринда савдо-сотиқ ишлари билан Ўрта Осиёнинг Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Қўқон, Андижон, Наманган, Марғилон ва Қарши каби шаҳарларига келган ҳамда маълум муддат истиқомат қилиб турган ҳиндларнинг хизмати катта. Улар Ҳиндистонда Туркистон ўлкаси, Россия ҳақида ҳаққоний ва тўғри маълумотлар тарқалишига, Ўрта Осиёнинг кўп миллатли рус давлатига қўшилишининг ижобий томонларини тушуниб олишга сабабчи бўлганлар. Ҳиндистонликлардан бири узоқ вақт Тошкентда яшаб, 1904—1906 йиллар шу ердаги маҳаллий курсларда ҳинд тилидан дарс берган. У «Ал-Риёз» ва «Панч-Баҳодир» деган ҳинд газеталарида Бухоро, Кавказ ва рус Туркистони ҳақида бир қатор катта мақолалар эълон қилган. Бу мақолаларда ўлкамизнинг географияси ва маъмурий жиҳатдан бўлиниши, маҳаллий аҳолининг турмуши, урф-одатлари ҳамда илғор рус маданиятининг таъсири билан пайдо бўлган янгиликлар ҳақида муфассал ва ҳаққоний маълумотлар бор.

Ўшандан буён орадан анча вақт ўтди. Ўрта Осиё халқлари ҳаётида улкан ўзгаришлар рўй берди. Эришган муваффақиятларимизга бир назар ташлар эканмиз, ҳинд сайёҳ савдогарларининг асримизнинг бошларида ёзиб қолдирган материаллари жуда қизиқарли бўлиб туйилади.

Г. ДМИТРИЕВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Архив бошқармасининг старший илмий ходими.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

«Правда» газетасининг таклифига мувофиқ, СССРда меҳмон бўлиб турган Куба журналистлари — «Революсьон» газетаси бош редакторининг ўринбосари Этиель Леон, «Мундо» газетасининг бош редактори Луис Гомес Вангуэмер, «Диарио де ла тарде» газетасининг бош редактори Эрнесто Вера икки кун мобайнида Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишдилар. Улар республика матбуоти ва радиоси ходимлари билан учрашиб, суҳбат қилдилар, Тошкент тўқимачилик комбинатида бўлдилар. Куба ёшлари ўқиётган 30-техника ўқув юртини бориб кўрдилар, Янгийўл районидаги Н. С. Хрушчев номли колхозга бордилар.

Меҳмонлар 16 майда Тошкентдан Адлерга жўнаб кетдилар.

* * *

«СССР—Индонезия» жамиятининг таклифига мувофиқ, Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган «Индонезия—СССР» маданий алоқалар жамиятининг делегацияси 16 майда Тошкентдан ватанига жўнаб кетди.

Дўст Индонезия вакиллари Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлиб турдилар. Улар жўнаб кетишларидан бир кун аввал чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятида матбуот конференцияси ўтказилди. Матбуот конференциясида делегация аъзолари Совет Иттифоқига қилган сафарларидан олган таассуротлари тўғрисида сўзлаб бердилар.

Делегация раҳбари, Бандунгдаги «Пажажаран» университетининг ректори профессор Сурия Сумантри, жумладан, қуйидагиларни айтди: Мен ва менинг ҳамроҳларим СССРнинг ҳамма қисмида Индонезия халқига нисбатан чинакам дўстлик ва муҳаббат туйғуларини ҳис этдик. Меҳмон айтдики, давлат ва жамоат арбоблари билан, оддий кишилар билан бўлган учрашувларда ана шу туйғулар яққол намоён бўлди. Совет мамлакатининг давлат ва жамоат арбоблари, оддий кишилари янги ҳаёт барпо қилаётган Индонезия халқининг кураши билан бирдам эканликларини билдирдилар.

* * *

СССР Журналистлар союзининг меҳмонлари — Непал журналистларининг бир группаси Деҳлидан самолётда Тошкентга келди. Меҳмонлар орасида ҳукумат газетаси «Горкха Патра»нинг бош редактори Гопал Прасад Батраи, «Коммонер» нашриёт бирлашмасининг эгаси Гопал Дасс Шреста ва «Мазерлэнд» газетасининг эгаси Маниндра Раж Шресталар бор.

Непал журналистлари телевидение студиясини, Калинин районидаги Карл Маркс номли колхозни бориб кўрдилар.

17 майда Непалдан келган меҳмонлар «Қизил Ўзбекистон» газета редакциясида республика Журналистлар союзининг раҳбарлари билан учрашдилар. Дўстона суҳбат вақтида Союз правлениесининг раиси З. И. Есенбоев меҳмонларга Ўзбекистонда матбуотнинг тараққиёти тўғрисида, республика журналистларининг коммунистик қурилишда актив қатнашаётганлиги ҳақида гапириб берди.

Непаллик меҳмонлар Тошкент меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишганларидан кейин Совет Иттифоқи бўйлаб саёҳат қиладилар. (ЎзТАГ).

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 20 майда чиқади).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Чет элларда нима гап

БИРЛИГИМИЗ АБАДИЙ БАРҚАРОР

СОФИЯ, 16 май. (ТАСС). Болгария касаба союзлари органи «Труд» газетаси қуйидагиларни ёзади: Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг визити Болгария учун чинакам байрамдир. Болгариянинг ҳар бир фуқароси шунга аминдирки, бу визит халқларимиз ва партияларимиз ўртасидаги дўстликни янада кучайтиришга, социалистик лагернинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга, тинчликни, Болқон мамлакатларида яхши қўшничилик муносабатлари ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга янги мадад беради.

Болгариянинг бошқа газеталари ўз саҳифаларидан катта ўрин олган репортажларда Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегацияси мамлакат бўйлаб қилган сафарида Болгария меҳнаткашларининг СССРга нисбатан муҳаббати ва миннатдорчилигини шодиёна ифода қилганликларини акс эттирадилар.

Делегациянинг Болгарияда бўлиши тўғрисидаги ҳисоботлар газеталарнинг биринчи саҳифаларида: «Болгария билан Совет Иттифоқи ўртасидаги бузилмас дўстликнинг порлоқ намойиши», «СССР ва Болгария халқлари мангу биргадир», «Бизнинг дўстлигимиз абадий, бирлигимиз бузилмасдир», «Муҳаббат, самимият, шоду хуррамлик», «Азиз меҳмонлар, Болгария сизларга меҳр-муҳаббатини ва гулларини тақдим қилмоқда» деган катта сарлавҳалар билан босиб чиқарилди.

А. Ф. ДОБРИНИН Д. РАСК БИЛАН УЧРАШДИ

ВАШИНГТОН, 16 май. (ТАСС). СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин кеча бу ерда АҚШ давлат секретари Д. Раск билан учрашди. Учрашув вақтида Лаос масаласи муҳокама қилинди.

ИСПАНИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК

БРЮССЕЛЬ, 15 май. (ТАСС). Бельгия Коммунистик партияси сиёсий бюросининг «Драпо руж» газетасида эълон қилинган резолюциясида бундай дейилади: «Бельгия меҳнаткашлари Испания ишчилари ва студентларининг қашшоқликка ва Франко диктатурасига қарши олиб бораётган забастовка курашини зўр умид билан кузатиб турибдилар».

Коммунистик партия, дейилади резолюцияда, испан халқи бошлаб юборган курашни табриклайди ва испан халқи билан қардошларча бирдам эканлигини изҳор қилади.

НГО ДИНЬ ДЬЕМГА ЁРДАМ БЕРМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 16 май. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Куала-Лумпурдан хабар беради: Малайя «Жанубий Вьетнамга қурол-яроғ ва ҳарбий анжомлар етказиб беришга тайёр» эканлигини маълум қилди. Мухбирнинг хабар беришича, Малайя ҳукуматининг вакили Жанубий Вьетнам офицерларининг бир группасига Малайяда чакалакзорларда уруш қилиш тактикаси махсус суратда ўргатилганлигини кеча айтган.

ОАС бошлиғи устидан суд

ПАРИЖ, 16 май. (ТАСС). Олий ҳарбий трибунал «махфий қуролли ташкилот» фашист шайкаларининг бошлиғи собиқ генерал Саланни суд қила бошлади. Олий ҳарбий трибунал мажлисларининг биринчи куни процедура масалаларига бағишланди. Давлат айбномаси ўқиб берилди. Процессда бош прокурор Гавальд давлат қораловчисидир. Айбнома ўқиб берилганидан кейин, ҳимоячилар сўзга чиқдилар. Уларнинг гаплари Салан ишини судда қараб чиқишни кечиктириш ва ана шу ашаддий жиноятчини ҳатто франциянинг «ватанпарвари» қилиб кўрсатиш мақсадини кўзда тутган эди.

Суд маслаҳатлашганидан кейин, ҳимоячиларнинг Саланга қўйилган айблар (махфий қуролли ташкилотнинг жиноий фаолиятига раҳбарлик қилиш айби)га қарши билдирган асоссиз эътирозини ва бу ишни «янги гувоҳлар» ва «янги ахборотлар» билан «тўлдириш» ҳақидаги талабларини рад этди.

Ҳимоячиларнинг илтимосига мувофиқ, суд мажлиснинг охирида айбдор собиқ генерал Саланнинг гапларини шу бугунги мажлисда тинглаш ҳақида қарор қабул қилди.

Салан процессида ҳозир бўлган жуда кўп чет эл ва француз журналистлари Саланнинг процесснинг биринчи куни давомида ўзига бино қўйиб, беҳаёлик билан ҳаракат қилганлигини таъкидлайдилар.

Француз жамоатчилигининг вакиллари Саланни шафқатсиз жазолашни талаб этмоқдалар. Собиқ фронтчилар ва уруш қурбонлари республика уюшмаси баёнот эълон қилди. Уюшма бу баёнотида Салан ва унинг гумаштаси Жуонинг гуноҳини кечиришга эришиш мақсадида Францияда бошланиб кетган яширин кампанияга қарши норозилик билдиради. Жуо илгари ўлим жазосига ҳукм қилинган эди.

Баёнотда, жумладан, бундай дейилади: «Ҳозирги вазиятда уларнинг гуноҳини кечириш жиноят ва урушни рағбатлантириш бўлур эди. Олий жазо чораси иложи бўлган бирдан-бир тўғри йўлдир».

ТЕЛЕГРАФ ХАБАРЛАРИДАН

ЖАЗОИРЛИКЛАР ЎЗ ВАТАНЛАРИГА ҚАЙТИШМОҚДА

Кун сайин жазоирликлардан тобора кўп киши Францияни ташлаб, ўз ватанига қайтиб бормоқда. Жазоирда ўт очиш тўхтатилган пайтдан буён 7.995 киши Франция территориясини ташлаб кетди. Буларнинг кўпчилиги, деб хабар қилади Франс Пресс агентлиги, ёшлардир.

«ПРАВДА»нинг 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ

Польша матбуот агентлиги хабар қилади: Варшавадаги халқаро матбуот ва китоб клубида «Правда»нинг 50 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Бу кечада 1918 йилда «Правда» редакциясида ишлаган Катажина Ямпольская ўз хотираларини гапириб берди. «Трибуна люду» газетасининг бош редактори Леон Касман «Правда» юбилейини байрам қилишга бағишлаб, Москвада ўтказилган тантаналар вақтида олган ўз таассуротлари тўғрисида ва бу йилликнинг барча мамлакатлардаги коммунистик матбуот учун катта аҳамиятга эга эканлиги ҳақида гапириб берди.

ИЛМИЙ ФИЛЬМЛАР КИНОСТУДИЯСИ

Пхеньянда илмий фильмлар киностудияси ташкил қилинди. Киностудия ривожланиб бораётган фан, техника ва маданият ютуқларини меҳнаткашлар ўртасида кенг пропаганда қилади. Киностудия чиқарадиган кинофильмлар меҳнаткашларнинг техника, фан ва маданиятнинг турли тармоқлари бўйича билими даражасини оширишда ҳам катта ёрдам беради.

КАСАБА СОЮЗЛАРИ ХАЛҚАРО БИРЛАШМАСИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Бухарестда тўқимачилик, тикувчилик, кўн ва пойафзал саноати меҳнаткашлари касаба союзлари халқаро бирлашмасининг иккинчи конференцияси очилди. Конференцияда 30 дан кўпроқ мамлакатнинг вакиллари, шу жумладан тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзлари Марказий комитетининг раиси М. А. Колбецкая бошлиқ совет делегацияси ҳам қатнашмоқда. Касаба союзлари халқаро бирлашмасининг бош секретари Я. Мевальд халқаро ташкилотнинг фаолияти ва унинг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

УМУМПОЛЬША ТИНЧЛИК КОНГРЕССИГА ДЕЛЕГАТЛАР

Польшанинг ҳамма жойида йиғилишлар бўлиб ўтаётир. Бу йиғилишларда меҳнаткашлар июнь ойининг ўрталарида бўладиган Умумпольша тинчлик конгрессига делегатлар сайламоқдалар. Польшанинг Опале шаҳрида хотин-қизларнинг катта митинги бўлиб ўтди. Бу митинг бутун дунё халқлари билан дўстлик, ёппасига ва батамом қуролсизланиш программасини амалга ошириш учун, тинч-тотув яшаш учун қатъий кураш олиб боришнинг ёрқин намойишига айланди. (ТАСС).

ФАШИСТЛАР БЕБОШЛИКНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 16 май. (ТАСС). Фашист шайкалар Жазоир шаҳрининг бир ўзидагина кеча 74 марта террор уюштирдилар. 54 киши ўлдирилди ва кўп киши ярадор қилинди. Фашистларнинг террори кучайганлиги муносабати билан Жазоир маъмурлари кеча шаҳарда маҳаллий вақт билан соат 18 дан бошлаб комендантлик соати белгиладилар.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

БИР ҚИЁ БОҚИНГ

Соғ танда соғ ақл, дейди халқимиз. Биз қураётган янги коммунистик жамият ҳам рухан тетик, жисмоний чиниққан кадрларни талаб қилмоқда. Бунинг учун аввало, партиямиз янги Программасида таъкидланганидек, оммавий спорт ишларини кенг кўламда ривожлантириш лозим.

Лекин областимизнинг Комсомол районида бу соҳа ҳали ҳам унитилиб келмоқда. Районнинг ташкил топганига бир йил бўлганига қарамай, ҳозиргача бирорта мустақил физкультура ва спорт ташкилоти тузилгани йўқ. Ваҳоланки, районда спортга қизиқувчи ёшлар жуда ҳам кўп.

Бу йилги ёзги спорт мавсумида район мактаблари, совхоз ва колхозларидаги йигит-қизлар спортнинг 12 тури бўйича область биринчилиги учун бўладиган мусобақаларда қатнашишлари керак. Лекин спорт майдонлари ва стадионлар район бўйича бармоқ билан санарли бўлганлиги учун мусобақага тайёргарликни кўнгилдагидек ўтказиш имкони йўқ.

Район раҳбарлари спорт майдонларини кенгайтириш ўрнига, «Красний Восток» колхози стадионини экин майдонига қўшиб юборганликлари спорт ишқибозларини жуда ажаблантирди. Райондаги «Пахтакор» спорт жамияти аъзолари ҳам аъзолик взносларини кимга тўлашни, қандай ишлар олиб боришни билмай юрибдилар.

Район халқ маорифи бўлими, комсомол комитети бу йил ёшлар талабини эътиборга олиб, спорт ишига жиддий эътибор беришлари зарур.

Ғ. АБДУРАҲИМОВ,
ТошДУ студенти.

Телевизор

18 МАЙ

Рус тилида: 18.30 — **Будь готов** телевизион журналининг махсус сони (В. И. Ленин номли пионер ташкилотининг 40 йиллиги олдидан). 19.25 — **Телевизион янгиликлар.** 19.40 — **КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида Ўзбекистонда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш вазифалари** (Коммунизм қуриш даврининг экономикаси, телевизион лекторий).

Ўзбек тилида: 20.00 — **Телевизион янгиликлар.** 21.15 — **Пабло Пикассо** (Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш Халқаро Ленин мукофоти лауреатлари циклидан). 20.35 — **Маккажўхори ҳосилини йиғиб оладиган янги машиналар** (илмий-оммабоп фильм).

Рус тилида: 20.55 — **Ингури соҳилларида** (бадиий фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/V да **Боғчасарой фонтани**, 19/V да **Русалка.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/V да **Ганг дарёсининг қизи**, 19/V да **Номус.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/V да **Нурхон**, 19/V да **Тошболта ошиқ.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Бизнинг кўчамиз — «ВАТАН». НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ёз кунларидан бирида — «ИСКРА» (кеч соат 8 яримдан).

Қораловчи гувоҳ — «ИСКРА» (кеч соат 8 гача), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Туб жойли киши — «СПУТНИК» (эрталаб 10 ва 11 да).

Чиполлино — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10 ва кундуз 2 да).

Нур сочаверсин — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8-45 минут ва 10-20 минутда бошланади).

Жоао Карральнинг сири — «ОКТЯБРЬ».

Ёз кунларидан бирида — «ВАТАН». НАВОИЙ номли, «УДАРНИК».

Бахтли Антони — КАФАНОВ номли.

Бизнинг кўчамиз — «ФЕСТИВАЛЬ». ТЕЛЬМАН номли.

Революционерлар онласи — ПУШКИН номли. «ПОБЕДА».

Қўшиқ қанотида — «ШАРҚ».

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими —34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими —25885. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. — 00961. Нашр. — Г. — 1594.